

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

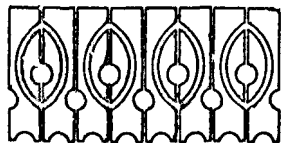
Organ al Uniunii Generale a Notarilor din România

CUPRINSUL:

1. <i>Virgil Ionescu Darzeu, Subdir. gen. Min. Int</i> : „Al doilea Congres al Notarilor Comunali din întreaga țara 2. <i>Victor Ungur, notar județean</i> : „Pedepsele disciplinare și Contenciosul administrativ“ 3. <i>Dr. George Ciupe, Subprefectul jud. Severin</i> : „Observațiuni asupra anteproiectului	Legii pentru organizarea administrațiunii locale“ 4. <i>Prezidiul Uniunii</i> : Darea de seamă despre Congresul general al Uniunii notarilor comunali, ținut în București, la 7 Mai 1929“ 5. Ordonanțe cu caracter administrativ 6. Publicațiuni

Apare la 1 și 15 a fiecărei luni.

MANUSCRISELE se primesc până la 10 și 25 a lunii și nu se înapoiază.

ABONAMENTUL :
Pe 1 an 300 Lei

ADRESA :

Notariatul — Primăria

Facultatea Universității

Cluj

p. u. _____

județul: _____

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

Organ al Uniunii Generale a Notarilor Comunali și Cercuali din România

DIRECTOR ȘI REDACTOR RESPONSABIL:
ALEXANDRU BUHA,
președintele Uniunii notarilor, profesor al școlii
de notari, Lugoj.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
LUGOJ, STRADA BISERICII No. 24.

SECRETAR DE REDACȚIE:
Dr. ALEXANDRU VASILIE

Al doilea Congres al Notarilor Comunali din întreaga țară

În adevăr Corpul Notarilor Comunali din întreaga țară, se prezintă ca un corp de elită și unit.

Desbaterile avute în ziua de 7 Mai a. c. la București, într-o atmosferă de îngrijorare legitimată prin dispozițiunile privitoare pe notarul comunal din anteproiectul de lege administrativă — dar demnă, a impresionat mult pe toți cei cari au luat parte la acel congres.

Din toate unghiurile țării, delegați din cele 71 de județe, au ținut ca prin numărul lor mare, să dea impresia ceasului greu ce-l au de trecut odată cu trecerea anteproiectului în fază de lege nouă administrativă.

Conștiinți de greutatea intervențiilor lor, notarii comunali, au ținut să demonstreze guvernanților că nu se poate concepe o administrație, locală comunală sănătoasă, fără *notarul comunal*.

Și și-au spus părerile în forma cea mai desăvârșită și în conținut cât mai documentar.

Fără faze lungi și goale, fără note declamatorii, notarii comunali au dat dovada că pot fi *unu* când interesul — nu numai al lor, dar cel al țării cer ca din instituțiunile ce se creiază — în scopul și pentru binele obștesc — să fie corespunzătoare nu numai legiuitorilor, ci nevoilor reale ale țării.

Notarul comunal este — fără exagerare — cel mai important factor administrativ.

El reprezintă interesul general al țării sub ori ce formă ar fi privit acesta, pentru că el este deținătorul și lucrătorul sănătos al întregului organism administrativ.

Dela comună — din această mică celulă — pleacă toată organizarea țării pentru că dela comună se formează edificiul administrativ și social al țării, pe pedestalul acesta se razemă întreaga osătură a țării.

De modul cum e organizată ea și cum este condusă depinde complet buna stare sau rea stare a țării.

Statul este satul, a spus-o în cuvântarea sa d-nul Popescu deputat de Severin și nu a exagerat.

Ca și într-o familie: de buna conducere și pricepere a *pater*-ului *familiar* depinde rodul sănătos al viitorului cetățean, sănătos și ca organism și ca cerebral.

Aici se înversează însă situația: în familie capul familiei deține buna organizare și buna situație materială a ei, pe când într'un Stat, satul — comuna — bine organizată reprezintă trâinicia acelu Stat.

Or, o stare de bună înflorire a satului depinde de factorii cari o îndrumează.

Cu cât, aceștia, vor forma un corp mai select, în înțelesul capacității și corectitudinii, și mai bine pregătît, cu atâta — satul — va fi în plin progres. În plină desfășurare rodnică a întregii lui ființe.

Progresul nu se poate realiza sau nu se realizează de cât în măsura priceperii celor hotărâți să-l desvolte.

În satul — comună — funcțiunile trebuiesc a fi împlinite de oameni cu pricepere în a gospodări și a lumina; e o axiomă.

Contrarul, ar da imagina comunei din vechiul regat, față de cea din Ardeal cu mult mai inferioară — ori cum ar fi privită de sora ei de peste Carpați.

Și aceste comparații trebuie să slujească legiuitorilor la compunerea viitoare a legislației.

Cine a realizat progresul în comunele rurale din Transilvania? *Notarul comunal*.

Subsemnatul poate să o spuie aceasta, pentru că a funcționat un an și jumătate în Transilvania și ca subprefect de județ (Trei-

Scaune) și ca consilier ministerial (directoratul de interne din Cluj), deci în posibilitatea de a fi cunoscut de aproape și administrația ardeleană și pe cei cari au administrat.

Sunt tot așa de necesari notarii comunali cum este necesar sângele organismului și aceia, cum îi creiază anteproiectul, diminuează notarul comunal din Ardeal și nu folosește nimic comunei din vechiul regat.

Alegerea funcționarilor prin votul obștesc sau chiar de către consiliile județene este însă o greșală.

Trebuie mai întâi multă lumină — carte — dată sătenilor, o administrație-model și pricepută și corectă, o educație de gospodărie reală, îmbunătățiri în felul de trai al lor; o deprindere mai întâi să știe să-și selecționeze sămânța și-apoi funcționarul care-i trebuie și o disciplină a muncii.

După acest deziderat, care va reprezenta două-trei generații se va putea vorbi de alegerea de către mulțime a funcționarilor de comune sau județe.

Că în alte țări o fi reușind aceasta, se poate.

Dar acolo și tradiția și moravurile erau altele și de secole.

Noi încă nu am desbrăcat haina servilismului a veșnicului mic și fricos față de cel care-l conduce, și a ne da frac, cu picioarele goale, nu e timpul.

Congresul a fost prezidat de către d-nul *Alexandru Buha*. Președintele vrednic al asociației notarilor comunali din întreaga țară. D-sa a arătat care este scopul congresului actual și de ce a fost nevoie să se adune din nou, pentru că nu sunt încă două luni trecute dela primul congres, insistând asupra obiecțiilor cari urmează a se face să fie cât mai documentate și numai în ce privește pe *notarul comunal*.

Tactul și priceperea conducerii debaterilor congresului, cum și ordinea ținută — ca

demnitate profesională — a impresionat pe cei prezenți dar nefăcând parte din asociația notarilor comunali. Toate felicitările dlui președinte Buha, cât și tuturor notarilor.

Domnul *Popovici*, notar în județul Timiș-Torontal a ținut și de data aceasta să facă dovada omului bine pregătit, înarmat cu toate elementele de succes în critica anteproiectului. D-sa a comentat articolele de lege în legătură cu comuna și notarul comunal, dând și soluțiunea: redactarea articolului ce urmează a fi modificat, văzută modificarea prin prizma interesului general și al notarilor comunali.

Ca și d-sa, d-nul *Șerban Constantinescu*, notar în jud. Buzău și vicepreședinte al asociației notarilor comunali din țară, critică, obiectiv, legea în ce privește notarul comunal, înregistrând asupra rolului social al acestuia.

Toți au susținut menținerea notarului comunal actual din Transilvania — și cu drept cuvânt — votând o moțiune înaintată domnilor miniștri respectivi.

O bună impresie a făcut declarația d-lui *ministru D. R. Ioanișescu*, care a ținut să ia parte la acest congres, că guvernul intenționează să se menție notarul comunal în structura celui ardelean.

S'au ovaționat cuvintele d-lui ministru, un balsam pentru notarii comunali.

Și-acum o reflexie personală: singuri funcționarii ministerelor din București nu sunt adunați într-o similară asociație. Și e rău.

Dacă ar fi fost organizați, cum se organizează acum funcționarii C. F. R. nu s'ar mai fi putut face și nu s'ar face modificările de legi fără a fi consultați și această asociație — singură sub raportul experimental — a-și da părerile în legătură cu tendințele politice, cheazășie că legile nu sunt făcute pentru partidele politice, ci pentru interesele superioare ale țării.

Dar să sperăm că va veni și ceasul acesta.

Virgil Ionescu Darzeu

Subdirector General Min. de Int.

Pedepsele disciplinare și contenciosul administrativ

În timpul din urmă ni s'a dat vre-o câteva exemple de prea puțină conștiințiozitate din partea comisiilor de disciplină. Fapte cari ne pun, serios, a discuta rostul de a fi a acestor comisii și legalitatea îngrădirilor ce legiuitorul le-a dat-o prin scoaterea deciziunilor lor dela orice atac, fie pe cale de apel, fie ca reclamațiune în contencios.

Unui funcționar, de exemplu, i se aplică două pedepse de-odată și anume: excluderea din serviciu pe timp de două luni, cu pierderea salariului și mutare pe cale disciplinară; deci simultan punctul 4 și 5 din art. 92 al regulamentului; un altul este destituit în baza unei ordonanțe definitive a judeului de instrucție, socotit de nedemn de a mai ocupa o funcțiune publică.

Or, aceste și altele cari vor mai fi, pune chestiunea pe planul întâiu, de o parte ca actualul guvern să se ocupe și cu statutul funcționarilor publici, iar de altă parte ca Curtea de Casație să interpreteze legea contenciosului administrativ așa cum ar trebui să fie.

De ce?

Legea statutului funcționarilor publici s'a adus tocmai pentru ca funcționarul să fie cruțat de eventualele abuzuri ce ușor se pot presupune, când disciplinarea este lăsată exclusiv la discreția șefului. De aceia s'au înființat comisii compuse din funcționari de aceeași administrație, prezidată de un magistrat care, conform intențiunii legiuitorului, va trebui să garanteze legalitatea.

De sigur intențiunea a fost bună, presupunându-se că funcționarii, cunoscători mai bine circumstanțelor, vor fi întotdeauna atenuanți la propunerea pedepsei, nu ca forurile penale, cari nu cunosc îndeajuns structura influențelor determinatoare de indisciplină. Poate tot aceasta a fost și motivul că legiuitorul a înscris la art. 55 din lege că deciziunile comisii sunt definitive și executorii. Șeful de autoritate, prin aceasta, este pus în imposibilitate de a trece măsura disciplinării, trebuind a se conforma avizului primit, ori cât de favorizator ar fi pentru funcționar. Nimeni însă nu s'a gândit atunci că comisiunile disciplinare, prezidate de un magistrat, va aduce decizii nu numai aspre dar și peste legalitate.

Art. 51 din legea statutului și 92 din regulament înșiră pedepsele disciplinare în mod gradat, ceea-ce este a se înțelege că, conform gravității vinei, se va aplica una din aceste pedepse. Așa dispune și aliniatul 2 din art. 95 din regulament: „Comisiunea disciplinară, apreciind vina, poate aviza să se aplice chiar dela prima abatere *oricare* din pedepsele prevăzute la art. 92“. Or acest „oricare“ este, neîndoelnic, că se referă la o singură pedeapsă și nu la mai multe de odată. Tot acest înțeles îl are și art. 98 din regulament, spunând textual: „autoritatea va aprecia.....că faptul compoartă *una* dintre pedepsele dela alin. 3—7il va trimite înaintea comisiei de disciplină“. Vizăm și la art. 102 l. A din regulament, sau alin. 3 din art. 106 cu textul . . . ce pedeapsă trebuie să i se aplice (deci nu pedepse).

Dar și logica penală ne impune ca, atunci când avem gradații de pedepse, să măsurăm cu unul din aceste grade, mic sau mare, după cum e calificată vina, respective conform concluziei judiciare, dacă cei doi membrii funcțio-

nari ar aviza la pedepsele de sub 5 și 6, adică punerea în disponibilitate și excluderea din serviciu pe 6 luni. Așa că e o absurditate? Ori conform logicei dovedită de comisiune, poate fi și acest caz. Legea nu admite nici cazul al doilea menționat de noi. Art 58 din lege pune *suspendarea obligatorie* în cazul unei ordonanțe a judecătorului de instrucțiune pentru anumite crime. Nu admite însă la nici un caz destituirea. Rămâne numai că, în caz de condamnare, suspendarea trece de drept în destituire, iar în caz de achitare, comisia, dacă e sesizată, va putea propune vre-o pedeapsă, întru-cât actul funcționarului este, eventual de caracter disciplinar.

Urmează deci că comisia a procedat în ambele cazuri în opoziție cu legea și încă în mod conștient, deoarece este de nepresupus că acești membri ai comisiei să fie niște analfabeți administrativi sau penali, încât să nu cunoască ce este o concluzie judiciară și o măsură de sancțiune.

Ori cum însă ar fi cazul, funcționarii publici trebuiesc puși la adăpost față de astfel de deraieri a judecății.

Și acest mijloc ar fi, deocamdată, numai contenciosul administrativ.

Nimic nu ne împiedecă de a admite că funcționarii pot ataca în contencios orice deciziune disciplinară, adusă cu călcarea legilor, deși la prima vedere, s'ar crede că dispozițiunile art. 3 lit. b din legea contenciosului prohibă aceasta posibilitate.

Or ce se spune în acest art. ? „Deciziunile date de consiliile disciplinare și declarate de statutul funcționarilor, sau alte legi, definitive și executorii“ nu sunt atacabile pe cale judecătorească.

Comisiunile disciplinare însă nu sunt autorități administrative, deci nici deciziunile lor nu sunt acte de autoritate. Că concluziile acestor comisii sunt sau nu executorii, că sunt sau nu atacabile, nu împoartă decât, poate, pe autoritatea care aplică pedeapsa. Ca atare nici nu era nevoie a le excepționa în legea contenciosului, având efect nemijlocit numai asupra deciziunii autorității.

Pedepsele le aplică numai autoritatea administrativă, ministerul sau prefectul, fiecare în competența lor, cu îngrădirea că cele de sub No. 3—7 sunt a se da numai ca avizul conform al comisiei disciplinare. Așa dispune art. 52 din lege și 95 din regulament. În urmare comisiunea disciplinară dă numai avizul (obli-

gator bine înțeles), aplicarea pedepsei însă nu este atribuția acestei comisii.

Deci funcționarul are de a face numai cu autoritatea care aplică pedeapsa, iar actul acesta fiind un act de autoritate, ilegalitatea lui este atacabilă.

În consecință, dispozițiunea legii contenciosului, de la art. 1, că „orice act de autoritate, prin care cineva pretinde a fi vătămat în drepturile sale și care act s'a făcut cu călcarea legilor și a regulamentelor . . . poate fi atacat în justiție“, este aplicabil și asupra deciziunilor disciplinare ale ministerului sau prefectului, câtă vreme sunt aduse de călcarea legii, deci aduc funcționarului vătămare de drept.

Deciziunea ministerului sau a prefectului nu se poate acoperi cu un aviz ilegal al comisiei disciplinare, iar dacă are imprudența să-și asume această ilegalitate, va trebui să-și răspundă în contencios.

Nu găsim nici în o procedură în vigoare, fie civilă fie penală, sau fie administrativă, ca individul să fie exclus dela căile de atac, în caz de ilegalitate. Ba procedurile admit chiar și cereri de ameliorare sau asprime a dispozițiilor, fără ca să subsiste vre-o călcare de lege. De ce neam pune tocmai în cazuri disciplinare pe punctul de vedere exclusivist și încă față de funcționari, supuși și așa unei proceduri nici de cum conformă cu logica vremilor de astăzi.

Deci dacă legiuitorul a crezut de bine a

creia areopage cu atribuții infalibile, este chemarea Înaltei Curți de Casație să elimineze acest pașalicizm colectiv, prin o interpretare legală și logică a dispozițiilor absolutistice și să deie loc tuturor acțiunilor în contencios, cari atacă dispoziții autoritative ilegale.

Se impune însă și datorința guvernului să revizuiască unele dispozițiuni ale statutului funcționarilor publici. Între aceste este și procedura disciplinară, în cadrul căreia, dacă s'a creiat instanțe de judecată, să se instituie și foruri de apel și recurs. Deoarece tocmai în domeniul penal-disciplinar trebuie dată posibilitatea funcționarului a căuta măsura echitabilă de sancțiune. Iar prin deschiderea căilor de atac, s'ar ajunge și la închiderea unor ușițe, cunoscute de mulți din cei colindători prin antișambrele membrilor din comisii, și cari ușițe pentru unii pot fi aduse în stare a nu scârțâl, iar pentru alții, nefavorizați de soartă, rămân prea strigătoare . . .

De altcum, actualul Guvern a și preconizat modificările necesare, cel puțin așa reiese din ante-proiectul legii administrative, intenționând chiar și modificarea statutului funcționarilor publici.

Așteptăm cu observarea că: nimic nu jignește mai mult decât ilegalitatea și nici o dispoziție de guvernare nu este mai salutară, decât reducerea cât mai mult a posibilităților astor fel de încălcări.

Victor Ungur

OBSERVAȚIUNI

asupra anteproiectului Legii pentru organizarea administrațiunii locale

Importanța legii este accentuată în „un cuvânt înainte“.

Proiectul trebuie privit în pricipiile lui călăuzitoare și în dispozițiunile lui pe articole.

În general :

1. Regiunea, care ar urma să se înființeze, socotesc a funcționa numai ca autoritate de tutelă și control ierarhic. Este bine să se decentralizeze serviciile din Minister pentru a se rezolvi cele mai multe chestiuni cât mai aproape de cei administrați. Regiunea cu serviciile ei ar ținea locul direcțiilor din Minister în chestiunile, ce i s-ar deferi. Consiliul și delegația să se suprimă, prin acest fapt s-ar elimina și chel-

tuielile împreună cu alcătuirea și funcționarea lor.

Pe lângă Directorat să funcționeze comitetul de revizuire ca organ consultativ, dar și ca inzestrat cu atribuții proprii. Regiunea în forma proiectată ne-având patrimoniu propriu ar îngreuna situațiunea județelor cu creierea acestui patrimoniu, fără nici o utilitate practică.

2. Ciclul pentru cari se aleg consiliile să fie mai lung, fiind-că executarea unui program reclamă timp mai îndelungat. În 4 ani abea se incheie complet toate operațiunile dintr'un exercițiu. Ar fi bine, ca alegerea consiliilor să nu coincidă cu timpul legislaturii parlamentului, fiindcă dă aparența, că funcționarea lor este

legată de fluctuațiile vieții politice. Intre împrejurări normale schimbându-se guvernele la 4 ani s-ar putea presupune, că în practică deodată cu această schimbare se vor schimba și consiliile fiecare partid politic formându-se consiliile sale. Ori consiliile sunt organe ale administrațiilor locale, care trebuie să funcționeze independent de organele politice.

3. Capii administrațiilor locale ori să fie aleși, ori numiți, combinațiunea de alegere și numire să se elimine (art. 156, 157, 277). Primarii să fie aleși, iar capul administrației județene să fie funcționar numit pe viață. Combinațiunea din art. citate poate duce la favorizări nejustificate și rivalități dăunătoare. Dar provizoratul alegerii este contrar operei în continuitate. Directorii regionali și prefecții schimbându-se cu guvernul, iar capul administrației județene (președ. deleg. cons. jud.) și comunelor urbane (primarii) la 4 ani — cu dizolvarea consiliilor și mai des — cine va păstra continuitatea de lucrări, iar operă constructivă fără această continuitate nu este posibilă.

4. Dacă se admit consilieri de drept în consilii (jud. și com.) ei să funcționeze cu drept de vot deliberativ, nu consultativ. Șefii diferitelor servicii sunt mai în măsură a cunoaște chestiunile ce interesează județul și a le susține. Dar nu este bine să se pune în situație de inferioritate intelectualii satelor.

5. Comisiunile și comitetele să se reducă. La regiune nu-i nevoie decât de comitetul de revizuire, celelalte sunt superflue, dacă regiunea va fi numai organ de tutelă și control. La județ să rămână consiliul jud. și deleg. perm. sau comisia adm., adică una din două celelalte sunt superflue, tot astfel și la comune. Adunarea obștească să se suprimă fiind nepractică. Deoparte ea dă posibilitatea tuturor alegătorilor de a lua parte direct la conducere, ce înseamnă mai multe drepturi, decât au cetățenii din sate mai mari, iar de altă parte o astfel de adunare nu va putea funcționa și hotărî.

6. Să se introducă pentru județe și comune impozitele suplimentare, cari ating pe fiecare locuitor proporțional cu averea. Cu acestea impozite se va putea îndeplini programul, ce-și impune fiecare județ și comună. Dar este și rațional, că suma și măsura impozitelor trebuie întinsă după necesitățile real constatate și nu invers.

7. Să se elimine instituirea de organe paralele d. e. inspectorii jud. și pretorii și să se precizeze raportul de drept și de funcționare

ale diferiților funcționari d. e. notarii cu pretorul, pretorii cu capul adm. jud.

8. Funcționarii: președintele deleg. jud. — mai bine directorul, ad-torul, subprefectul județului — pretori și notarii să fie funcționari de stat, numiți, să se bucure de inamovibilitate. Ei să fie funcționari de stat prin ce se adoptă principiul statificării administrației. Să fie și capi ai administrațiilor unde funcționează.

Astfel autoritatea centrală va diriga în mod unitar viața administrativă, care va fi încredințată unor oameni calificați.

9. Actualii funcționari administrativi să fie confirmați în posturile lor — ori cum s-ar decide pentru viitor. Alegerea funcționarilor să se facă pe viață. Funcționarii actuali au drepturi câștigate, cari nu pot fi nesocotite, dar nici ei nu vor putea să renunțe la anii socotiți la pensiuine, reflectând astăzi la alegere, ca poimâne dizolvându-se Consiliul, să rămână pe din afară, fără post și fără pensiuine. Alegerea funcționarilor pe viață este motivată și cu împrejurarea, că în administrație trebuie să fie continuitate de lucrări, ce în sistem electiv nu este asigurată.

Din observațiunile generale decurg celea speciale:

Art. 24. Așezarea geografică a satelor să fie punctul de orientare la arondarea lor în comune politice, iar numărul locuitorilor ca facultativ dela — până la 10-20.000.

Art. 30. p. 1. Notarul comunei să fie numit funcționar de stat.

Al. 2. Stabilirea remunerației să nu fie lăsată în atribuția Consiliului. Ar fi prea mari diferențieri, s-ar face nedreptăți și favorizări. Salariile să se stabilească prin o singură lege pentru toți funcționarii publici.

Art. 37. Prima dată se vorbește de orașe nereședință. Art. 4 vorbește numai de orașe și municipii, în consecință împărțirea în orașe reședință și nereședință ar trebui să se suprimă atât de aici cât și din art. 84 și următorii. Art. 39. Atribuțiunea deleg. sătești dela pct. 2 să se suprimă, ar însemna, că primarul stă sub tutela delegației, pct. 11 să se precizeze: Cine eliberează biletele, socotesc că primarul este cel indicat, pct. 12 să se modifice în ce privește organizarea oficiilor de stare civilă. Aceste oficii să funcționeze pe comune ca oficii de stat, conduse de notari, ca ofițeri de stare civilă. Actele stării civile sunt mult mai importante decât să se lase în grija neștiutorilor de carte, iar fără-mișarea acestor oficii pe sate ar contribui la

purtarea în neregulată a actelor și eventual la pierderea lor.

Art. 40 al. 2 să se modifice capul administrației comunale să fie notarul, care va fi funcționar calificat, membru de drept în consiliul comunal cu vot deliberativ. Primarul poate să rămână cu prezidiul consiliului și cu atribuțiile, ce decurg din această situațiune.

Principiul unei administrații statificate trebuie să se afirme și ca consecință notarul șeful administrației comunale, pretorul în plasă, subprefectul în județ.

Art. 41. Primarilor de orașe să li se ceară calificare academică, iar celor dela comune rurale cunoștințe elementare. Conducerea unui oraș reclamă cunoștințe generale și orientare largă, nu este suficientă absolvirea liceului.

Art. 45. Notarului să i-se ceară diploma unei școli profesionale (școala de notari).

Fiind el cheia administrației comunale, îndrumătorul intelectual al comunei, i se cer cunoștințe profesionale și noțiuni elementare de drept, pe cari nu le poate câștiga în liceu.

Art. 48. Comisiunea de verificare atât dela comune, cât și dela județ să se suprimă. Sarcina controlului casieriei și a raportului asupra operațiunilor să poate pune delegațiilor, consiliilor, cari altfel au aceasta obligațiune.

Art. 55. al. 1. Să se suprimă „consimțământul tuturor celorlalte sate și comune”, fiindcă niciodată nu se va ajunge la el. Autoritatea superioară va decide conform hotărârii majorității și a intereselor bine cântărite.

Art. 57. Adunarea obștească să se suprimă, funcționarii inutili asemenea, neputând comuna suporta cheltuelile cu plățirea lor.

Ca consecință toate dispozițiile referitoare la adunarea obștească să se suprimă.

Art. 80 al. 2. Răspunderea solidară a locuitorilor din sat pentru încasator este o imposibilitate și ceva neobicit. Cine își va asuma această răspundere? Minoritatea, care votează contra persoanei alese pentru ce să poarte răspundere? Incasatorul să depună garanție și să poată fi înlocuit disciplinar ori când.

Art. 88. c) Să se precizeze procentual după numărul locuitorilor, cari culte vor fi reprezentate în consiliul comunal. „Credincioșii mai numeroși” este un termen, care ar produce nemulțumiri și uneori jigniri voite.

Art. 97. Comisiunea de verificare să se suprimă.

Art. 102 al. 2. Este prea mare numărul, ce se cere (2/3) la votarea bugetului și contului. Din viața practică s'a văzut, că cu greu se

adună majoritatea absolută a membrilor, să se păstreze această majoritate.

Art. 103. Ar trebui să se facă excepție cu consilierii lipsă din localitate. Chestiunile extraordinare sunt de natură urgentă, un consilier poate să lipsească mai multe luni de acasă justificat (bolnav sau în afaceri), convocarea acestuia prin forță majoră este imposibilă. A pune pendentă valabilitatea hotărârilor dela această lipsă nu este în interesul comunei și cu nimic justificată.

Art. 112. Animizitatea dela sate între partide — nu politice, ci de hegemonie familiară — este notorică. A admite, că fiecare cetățean să poată cere copli — mai ales buget și cont — înseamnă o șicană a funcționarilor și primarilor. Pentru a face imposibil pe primar l-ar năpădi contrarii cu astfel de cereri. Fiecare cetățean poate să vadă actele și cere copli asupra celor cari îl privesc ar fi dispoziție suficientă.

Art. 142 al. 2. Pentru retragerea mandatului delegaților ar trebui să se ceară o majoritate de 2/3, mai mare ca la ori ce hotărâri. Delegații sunt în focul luptelor de partide și nejustificat ușor li s'ar da vot de neîncredere.

Art. 189. „Oficiile de stare civilă proprii” să se suprimă.

Atribuțiunile notarului să fie precizate declarându-se cap al administrației. Este dejositor a i-se atribui substituirea agentului sanitar-veterinar și a face serv. postal.

Art 190. A se preciza lucrările, cari pot fi redactate de către notar. Petițiunile nu sunt singurele lucrări, cari trebuie să le facă notarul în interesul celor administrați, mai de vreme testamentele, certificatele sunt în interesul locuitorilor.

Art. 191. Notarul să depună jurământul în fața pretorului.

Art. 194. Să se precizeze calificația funcționarilor administrativi. Dela notar să i-se ceară absolvirea unei școli profesionale de notari. Dacă i-se precizează atribuțiunile, i-se dă salariu potrivit, se vor găsi candidați de notari cu absolvire de liceu și școală notarială.

Art. 229. Să nu se înființeze com. discipl. noi.

Pe județ să funcționeze numai una comisiune. Este bine, ca comisiunea să vadă din depărtare faptele funcționarului invinuit, astfel e ferită de orice preocupări. Membrii pe lângă primpreședintele Tribunalului să fie desemnați de cons. jud. și al comunei de reședință dintre șefii de serviciu.

Art. 200 b) .Indeplinirea greșită a legilor etc. să se pedepsească numai atunci, dacă funcționarul a fost de rea-credință, greșeala bona fide, nu poate implica pedeapsă disciplinară.

Art. 201 pct. 4. Funcționarilor aleși nu li se va putea aplica mutarea, cine și unde, deci poate lipsi această pedeapsă.

Art. 231. Comisiunea de verificare a se suprima, că la comune. Altfel toate comisiunile speciale nu au îndreptățire, dimpotrivă, practica vieții arată, că în comisiuni se omoară chestiunile mari și importante.

Art. 232. Biurul consiliului jud. să fie ales pe întreg ciclul. Și la cons. trebuie să fie continuitate, ori cu alegere an de an ea nu este nici pe departe asigurată.

Art. 242. Bugetul să se voteze cu majoritate absolută, ca la comune.

Art. 246. Pe lângă Prefect ar trebui să ia parte în consiliul jud. ca membru de drept și președintele deleg. jud., care fiind șeful administrației, este mai în măsură a da explicațiunile necesare. În tot cazul locțiitorul prefectului să fie președ. deleg. numit subprefect.

Art. 277. Și urm. președintele delegației cons. jud. să se numească subprefect, fiind numit de puterea centrală pe viață ca funcționar inamovibil. Numirea de subprefect a intrat în cunoștința întregii țări, iar numirea de președinte — când sunt atâtea consilii și comisiuni — produce confuzie. Să fie funcționar de carieră inamovibil, pentru a păstra continuitatea. Cu dizolvare consiliului ar înceta și funcționarea cons. și deleg., deci și mandatul președintelui, ce se întâmplă, căci legea nu dispune de substituirea președintelui în caz de vacanță sau lipsă.

Art. 284. Inspectorii jud. să fie suprimați. Acțiunea de control și de ajutor președ. să o aibe pretorii, cari stau în strânsă legătură cu adm. com. Să se elimine organele paralele, cari numai bine n'ar produce.

Art. 302—303. Comisiunile fără atribuțiuni proprii n'au nici o justificare practică. Comisiunea adm. să fie investită cu atribuțiile delegației permanente plus cele înșirate aci și atunci să se suprima delegația permanentă jud. cons. să aleagă din sânul său membrii în această comisiune.

Art. 322 și urm. Pretorul să fie numit primpretor, iar ajut. pretor. Nu este cunoscută noțiunea de ajutor, iar cu primpretorul s'au obicinuit, cât privește vechiul regat și Basarabia ușor s'ar obicinui cunoscând deja pe pretori.

Primpretorul să aibe atribuțiuni proprii, ca:

inspectarea și controlul comunelor, disciplinarea funcționarilor și consiliilor com. judecarea contravențiilor. Oponerea, că contravențiile sunt de natură judecătorească, se poate răsturna prin faptul, că primpretorul este tocmai așa licențiat în drept ca judecătorul, iar practica ne arată, că primpretorii judecau mai repede și deci mai eficace.

Art. 335. Regiunea să aibe un director regional cu directoratul compus din șefii serviciilor și ca organ consultativ comitetul de revizie, deci fără patrimoniu Nici nu are patrimoniu indiviz. — cum se spune în proiect — nu poate să aibe decât prin contribuțiune ori nu aceasta este forma de achiziționare, dar județele își pot înfăptui operele singure nefiind nevoie de instituții regionale.

Ca consecința acestei modificări principale ar urma să se modifice aproape toți articolii Titlului IV.

Art. 442. Dizolvare de consiliu în principiu să nu fie.

Când nu s'ar întruni consilierii la ședințe să li-se aplice sancțiuni: amende de dimitere din consiliu. Locurile vacante să se completeze prin alegere sau cooptare. Hotărârile politice sau cari păgubesc comuna se pot preveni. Scopul administrației este a preveni răul nu a-l pedepsi după săvârșire. Aceasta este rolul organelor de control S'ar putea face răspunzător notarul și primarul fiind ei datori a apela din oficiu astfel de hotăriri, ori pretorul poate să atragă atențiunea autorității superioare, care poate cere actele și revizui hotărârile. Dacă se menține dizolvarea pentru comune să se poată hotărî la județ de delegație, fiind-că organele locale cunosc mai bine împrejurările

Art. 446. Se dizolvă consiliul, dar delegația nu Se alege consiliu nou, în care nu pot fi aleși membrii delegației, fiind-că au funcționat contrar legii electorale.

Ori doar se aleg numai membrii peste numărul delegațiilor și ei rămân în consiliu mai departe? Se va preciza.

Art. 475—492. Ar urma a se modifica dacă principiar s'au admis impozitele suplimentare. Formalități cât mai puține să se înscrie.

Art 523. Comisiunea specială se va suprima, este suficientă delegația și consiliul.

Art. 533. Deschiderile de credite să se lase în atribuțiunea delegațiilor pentru a se ușura lucrarea și a o grăbi.

Art. 537. Termenul de ordonanțare să se prelungească până la 1 Aprilie, fiind-că este știut că în luna Oct. Nov. și Decembrie se fac

incassări, atunci se fac și angajări la județ cari nu se pot termina în două luni.

Art. 557. Funcționarul să fie obligat la desdaunare dacă a fost de rea credință în acțiunea sa. Greșelile săvârșite de bună credință și din neștiință nu pot obliga pe funcționari la desdaunare, ci cel mult instituția, în serviciul căreia el stă urmând ca ea să se despăgubească dela funcționar dacă este cazul.

Art. 577-589. Reglementează 2 instituțiuni bune: comitetele de revizuire art. 582 reglementează calificația membrilor. La Regiune membrul numit de Ministerul de Interne să aibe calificația teoretică prescrisă și cel puțin 10 ani practică adm., ca funcționar „de concept“, adică superior fără a se spune, că în grad de director. Funcționarii dela Regiune ar fi bine să se rec-

ruteze dintre localnici, cari cunosc mai bine împrejurările vieții administrative iar între cei localnici nu a fost cu putință să fie directori.

Art. 608. Se vor admite impozitele suplimentare (aruncurile).

Art. 614. Vorbește de numirea funcționarilor neintrebuințați în funcțiuni echivalente, nicăiri în proiect nu se vorbește de echivalarea funcțiilor sau încadrarea funcționarilor județeni. Să se facă această încadrare în cadrele stabilite pentru funcționarii de stat.

În legătură cu admiterea modificărilor principiare ar urma să se modifice mai mulți articoli din proiect, dintre cari am amintit pe acei cari mi s-au părut mai importanți.

Lugoj, în 30 Aprilie 1929.

Dr. George Ciupe

Subprefectul județului Severin.

Dare de seamă

despre Congresul general al Uniunii notarilor comunali
ținut în București, la 7 Mai 1929

Apariția anteproiectului de lege pentru organizarea administrației locale, întocmit de comisiunea de juriști compusă din d-nii prof. univ. C. Stere, Paul Negulescu, Romul Boilă și G. Alexianu, a produs o vie agitație în rândurile notarilor comunali și cercuali din întreaga țară.

Dispozițiunile acestui anteproiect schimbă în total înfățișarea administrativă a țării.

la funcționarilor de carieră dreptul de conducere și dispoziție în materie adm. și îl conferă reprezentanților administrației locale.

Confiscă drepturile câștigate ale funcționarilor de carieră și îi aruncă pradă capriciilor diferitelor consilii comunale, județene și regionale.

În ce privește pe notari anteproiectul conține dispozițiuni direct dezastruoase, punându-le în joc chiar existența.

Prezidiul Uniunii gen. a notarilor comunali și cercuali din România, sesizată de situația dată și conștient de răspunderea ce îi revine a convocat pe ziua de 7 Mai a. c. Congresul general al notarilor comunali și cercuali din țară, spre ași spune cuvântul autorizat asupra dispozițiilor jignitoare din anteproiect și a expune doleanțele generale ale corpului notarial.

Congresul a avut un succes desăvârșit și a fost o manifestare impozantă în interesul unei bune administrații locale, care este în același timp și interesul corpului notarial.

Prezentarea numeroasă, seriozitatea și nivelul discuțiilor, precum și obiectivitatea observațiilor și temeinicia argumentelor aduse de vorbitori este o crudă dovadă de importanța corpului notarial în administrația locală și necesitatea menținerii acestei armate de funcționari în mecanismul vieții de stat.

Congresul a avut loc în sala Ateneului vechi sub prezidenția d-lui Alexandru Buha, vrednicul și neobositul președinte al Uniunii gen. a notarilor comunali și cercuali din România, asistat fiind de d-nii vicepreședinți Șerban Constantinescu, Gheorghe Comșa, Ioan Stoica și notarul prim Nicolae Olariu.

Au fost prezenți d-nii ministru subsecretar de stat dela Interne D. R. Ioanițescu, deputat de Severin Grigorie Popescu, subdirector gen. din min. de interne Virgil Ionescu Darzeu, prof. univ. și membru în consiliul sup. legislativ Dr. Iuliu Pascu, director în min. de interne Vasile Georgescu, delegatul ministerului de interne, reprezentanții ziarelor „Universul“, „Dimineața“, „Adevărul“, „Curentul“, „Cuvântul“, „Dreptatea“, „Viitorul“, „Indreptarea“, „Lupta“, „Macedonia“ și aproape 1000 notari comunali și cercuali din toate unghiurile țării.

D-nul președinte aduce salutul d-lui ministru de interne, Dr. Alex. Vaida Voevod, care fiind reținut de congresul prefectilor spre cel mai mare regret nu poate

asista la congres, salută pe distinși oaspeți, reprezentanții presei și notarii prezenți și declară ședința congresului de deschisă.

D-sa spune, că corpul notarial trăește zile grele, zile istorice. Notarii s'au adunat aci conduși de un singur scop: fericirea Neamului și binele țării. Cere o administrație bună, precisă și modernă. Anteproiectul retrogradează administrația socială cu sute de ani. Notarului trebuie să i-se asigure independența materială și stabilitate, spre ași putea pune în serviciul administrației întreaga putere de muncă și vastele lui cunoștințe de cari dispune în baza pregătirilor lui temeinice ce posede.

Roagă pe d-nii vorbitori să fie în expunerile lor scurți și concisi și să păstreze obiectivitatea și seriozitatea în discuțiile ce vor urma.

D-nul deputat Grigorie Popescu, prin o cuvântare aleasă scoate în relief importanța notarului comunal în administrația țării zicând, că civilizația într'un stat se reoglindește prin administrația lui. Satele se administrează prin notar. Cum se prezintă satul așa se prezintă și Statul.

O comisiune de savanți a elaborat un studiu asupra administrațiunei locale. Notarii comunali au să își spună azi cuvântul autorizat asupra acestui studiu, care nu este proiectul oficial al guvernului.

Ce se scrie ca concluzie, nu este identic cu ce se petrece la sate. Notarii sunt soldații administrației satelor și deci sunt cei mai chemați să spună ce se petrece acolo și cum se traduc în practică legile făcute în cancelarie.

Notarul trebuie să fie ce a fost în trecut în Transilvania. Trebuie să mergem înainte și nu înapoi. Ca notarul să i-și poată îndeplini cu succes, rolul la care este chemat în interesul statului trebuie să fie bine salarizat și cu venituri de stabilitate bine îngrădite.

Promite că va însista atât personal, cât și prin colegii d-sale, că la votarea legii adm. în parlament doleanțele corpului notarial să fie satisfăcute și să se țină seamă de propunerile făcute azi în acest congres.

D-nul președinte roagă pe d-nul Dr. Alexandru Vasile să prezinte propunerea prezidiului Uniunii, prioritar la modificările propuse anteproiectului din discuțiune.

D-nul Dr. Alexandru Vasile prezintă următoarea propunere :

Prezidiul Uniunii Gen. a Notarilor com. și cercuali din România, în ședința ținută la 3 Mai Timișoara, luând în discuțiune anteproiectul de lege pentru organizarea administrațiunei locale, propune Congresului gen. al Notarilor din România :

Având în vedere interesele înalte ale statului Român precum și interesele comunelor rurale, a căror conducători de fapt sunt notarii comunali.

Pătruns de dragostea de țară și neam, de iubirea

sinceră față de populațiunea dela sate, a cărei sfetnici buni și îndrumători au fost și sunt notarii comunali.

Pentru apărarea intereselor profesionale ale tuturor notarilor din întreagă țară.

Cu profund respect roagă Înaltul Guvern, ca la întocmirea proiectului său de lege pentru organizarea administrației locale, să binevoiască a lua în considerare următoarele dezideritate ale corpului notarial.

Toate satele să fie recunoscute de comune rurale.

Comunele rurale, cari nu dispun de mijloace, să se poată asocia pentru a-și susține serviciile de cari au nevoie și a-și plăti în comun personalul administrativ, tehnic, sanitar etc.

Așezarea în comună a cetățenilor să nu se condiționeze și să nu se limiteze exercițiul dreptului de circulație a lor.

Să se oblige comuna rurală :

Să aibă și să plătească personalul trebuincios administrațiunei comunei, precum și personalul, a cărui întreținere este pusă prin legi în sarcine sa.

Să aibă și să întrețină o casă corespunzătoare pentru autoritatea comunală, localuri pentru servicii comunale și administrative, precum și locuință pentru notarul comunal.

Conducerea administrațiunei propriu zisă a intereselor comunei rurale să fie încredințată primarului și notarului comunal.

Elaborarea biletelor de identitate să se scoată din atribuțiunile delegației, având dreptul acelea a le elabora primarul comunei.

Primarul să fie ales de toți membrii a comunei.

Atribuțiunile primarului din comunele rurale să se fixeze separat, de cele ale primarului din comunele urbane. Inlocuitorul primarului să fie un membru al delegației permanente.

Funcționarii comunali să se bucure de toate drepturile și garanțiile prevăzute în statutul funcționarilor publici. Numirea funcționarilor comunali să se facă de delegațiunea consiliului comunal cu avizul conform al comisiunii pentru propuneri de numiri și înaintări prevăzută de statut. Pedepsele prevăzute în Statut la art. 51 sub punctele 1 și 2 să li se poată aplica de primul pretor al plășii.

Numirea, calificația, drepturile și datorințele notarului să se cuprindă în lege sub un capitol separat, cum urmează : fiecare comună mare sau mai multe comune asociate la notariatul cercual va avea un notar.

Notarul să fie funcționar administrativ, reprezentantul autorității centrale în comunele rurale fiind îndrumătorul și control permanent și imediat al autorității comunale și al tuturor funcționarilor comunali.

El să fie șeful poliției administrative și ofițer al poliției judiciare.

El să fie ofițerul stării civile.

Notarul să fie și pe viitor îndatorat și îndreptățit

a redacta acte de notariat de orice natură admise de legile și regulamentele în vigoare până azi persoanelor, dintre cari cel puțin una are domiciliu sau reședința, sau proprietate imobiliară în circumscripția lui, primind pentru aceasta taxele stabilite de către ministerul de interne. Săracilor nu li se va lua nici o plată.

În localitățile în cari necesitățile serviciului ar cere, se vor înființa și posturi de subnotari.

Funcțiunea de notar să corespundă funcției de șef de serviciu și funcțiunea de subnotar să corespundă funcției de șef de birou.

Notarii și subnotarii să fie numiți de prefect cu avizul conform al comisiunii speciale pentru propuneri de numiri și înaintări, înființate pe județe, în care va fi delegat un membru de către organizația județeană a notarilor.

Ei să se bucure de stabilitate în funcțiunea și locul unde funcționează și să nu poată fi transferați decât la cerere, în locuri vacante, sau prin consimțământ reciproc. La numiri sau transferări să se aibă în vedere vechimea și notele de calificare. Postulanții, cari nu au fost numiți sau transferați în locul vacant, să aibă drept de apel la ministerul de interne.

Dela notar și subnotar să se ceară bacalaureatul și diploma de absolvire a școlii de pregătire profesională administrativă și dela notari încă, să fi servit cel puțin 3 ani ca subnotar. Diploma de absolvire a acestei școli, având de bază bacalaureatul să se considere de titlu academic și să dea drept de înaintare în toate funcțiunile erarhiei administrative.

Scolile de notari din Transilvania să se recunoască ca similare școlii de pregătire profesională administrativă mai suszisa.

Actualii notari și subnotari, cari au o vechime de cel puțin 2 ani și nu sunt numiți provizoriu, să dobândească stabilitatea chiar dacă nu au calificarea cerută.

Notarii proveniți din școlile de pregătire profesională administrativă, și din școlile de notari din Transilvania, doctori sau licențiați în drept, precum și actualii notari stabili, cari cad în prevederile Art. 62 din legea pentru statului funcționarilor publici, să poată fi înaintați pe loc la câte 2 ani până la gradul funcției de director clasa I. inclusiv, iar subnotarii cu aceiași calificare și notarii cei ce nu cad în categoriile mai suszise, vor înainta tot la câte 2 ani, dar numai până la gradul funcției de șef de serviciu clasa I. inclusiv, acești din urmă însă numai după absolvirea unor cursuri speciale administrative de complectare. Subnotarii actuali cari nu au calificarea prevăzută mai sus să poată înainta pe loc tot la câte 2 ani, însă numai până la gradul funcției de șef de birou clasa I. și numai după absolvirea cursului de complectare mai susamintită.

Notarii și subnotarii stabili să se bucure de toate drepturile și garanțiile prevăzute în statut.

Notarii și subnotarii să primească dela stat salariile și toate accesoriile, iar pentru serviciile ce le fac direct comunelor să primească dela comune locuință cu grădina, lemne de foc în natură, un adaus local după măsura mijloacelor și greutatea serviciului, în numerar sau uzufructul unui lot de pământ cultivabil.

Comunele să fie obligate a suporta diurnele de deplasare, cheltuielile de transport și de reprezentare ale notarului împreună cu împlinirea serviciului său.

Să se respecte toate drepturile de orice natură, de cari beneficiază notarii și subnotarii, cari se vor găsi în serviciul administrației la punerea în aplicare a legii pentru organizarea administrațiunii locale.

La executarea bugetelor: să nu se impună aprobarea încheierilor consiliilor comunale privitoare la deschiderea creditelor suplimentare sau extraordinare.

Să se prelungească termenul pentru ordonanțarea cheltuielilor până la 31 Decembrie, iar achitarea ordonanțelor de plată să se poată face până la 15 Ianuarie după finele anului bugetar.

D-1 Petre Popovici, notar în comuna Peciul-Nou jud. Timiș-Torontal, face expunerea de motive a propunerilor Prezidiului și demonstrează importanța capitală a notarului comunal în administrațiunea locală. Notarul trebuie să fie reprezentantul puterii centrale. Citează art. 30 din Legea pentru organizarea provinciei Dobrogea-Nouă, din 26 Iulie 1921, care vorbind despre notar zice:

„Notarul va fi numit prin decizie prefecturală și pe lângă drepturile și îndatoririle ce li sunt conferite prin legile și regulamentele din restul țării, va avea dreptul de control asupra tuturor serviciilor comunale și asupra tuturor funcționarilor din comune, afară de justiție și armată.

Ca reprezentant al puterii centrale, notarul va fi auxiliar administratorului de plasă și ofițer de poliție judiciară auxiliar al procurorului“.

Se referă la aprecierile juste, făcute de diferiți distinși cunoscători ai notarului comunal. Astfel D-1 T. Tomescu Inspector general administrativ, în articolul său intitulat „Din nevoile administrațiunii exterioare“ publicat în No. 4/1928 al revistei „România Administrativă“ zice: „După noi asanarea administrației comunelor rurale trebuie să înceapă cu pregătirea stabilitatei, asigurarea materială și emanciparea de sub influențele exterioare a notarului“.

În articolul său intitulat „Nu avem notari“ publicat în No. 1—2/1929 al revistei „România Administrativă“ zice: „Astăzi funcțiunea de notar nu poate fi considerată drept o carieră, ci mai degrabă ca o înmormântare a celor care i se destină“.

Există însă o cale imediată, care ar îndrepta din nou spre administrațiunea rurală elemente cu studii și dor de muncă. Aceasta: calea este: *salarizarea echitabilă*.

Apoi de incheiere zice: „Din această cauză, economia care se face prin reaua retribuție a notarilor este în realitate o mare risipă a banilor și bunurilor publice și o sustragere dela datorie față de cea mai mare parte a cetățenilor, cari sunt locuitorii satelor“.

Dl. Alexandru Grigorescu membru în Consiliul superior administrativ în articolul său intitulat „Modificarea legii administrative“ publicat în No. 5/1928 al revistei „România Administrativă“.

Notarul va fi funcționar comunal, însărcinat atât cu lucrările de cancelarie ale comunei, cât și cu căsuțele de administrație de Stat.

Puterea executivă nu va mai avea un reprezentant în fiecare comună.

Funcționarii de Stat din comună vor lucra sub conducerea notarului, cu excepția acelor de specialitate, cum sunt funcționarii C. F. acei ai direcțiunii poștelor, funcționarii silvici, etc.

Notarul va fi funcționar de carieră, cu o bună calificare atât în ceea ce privește titlurile, cât și practica administrativă.

Salariul notarului se va plăti de comună și Stat.

Comunele dela punctul 3 vor avea un notar comun pentru mai multe comune.

Perceperea impozitelor și taxelor comunale, județene și de Stat se va face de notar, care va fi ajutat, după nevoie de încasatori, funcționari comunali cari lucrează sub conducerea și răspunderea sa.

Dl Profesor universitar Iuliu Pascu membru în consiliul legislativ, în articolul său „Notarii comunali primi factori ai erarhiei administrative, publicat în No. 18/1928 al revistei „Administrația Română“ zice:

Problema notarilor comunali, nu este așa dar o simplă chestie profesională a notarilor, ea este pivotul marelui probleme de Stat, care se cheamă: înlocuirea politice de partid din serviciul administrativ al Statului așa după cum s'a făcut în parte, în administrațiile comunale și județene, ale căror consilii nu mai sunt azi la regimul bunului plac al guvernelor.

În ce privește pregătirea academică a notarului invoacă propunerile d-lor Iuliu Pascu și I. C. Nicolau, dintre cari Profesorul universitar Iuliu Pascu, membru la Consiliul legislativ în articolul intitulat „Notarii comunali primi factori ai erarhiei administrative“ publicat în No. 18/1928 al revistei „Administrația Română“ pledează pentru înființarea cursurilor speciale administrative pentru completarea cunoștințelor profesionale pretorilor și notarilor fără calificarea cerută de lege, cari cursuri să se țină în 3 ani consecutivi câte 2 luni pe an.

Dl. I. C. Nicolau, subdirector general în M. de Interne în articolul „Școli de pregătire profesională administrativă“ publicat în No. 6/1928 al revistei „România Administrativă“ pledează pentru înființarea cursurilor speciale de administrație pe lângă facultățile de drept și foarte bine zice: „Funcționarul administrativ

astfel recutat va avea cunoștințele generale și pe cele administrative, având în acelaș timp un titlu care nu e valabil numai în administrație.

Aceasta calificare o cerem noi și pentru notari, cari trebuie să facă parte din corpul funcționarilor administrativi și să fie considerați ca primi factori ai erarhiei administrative.

Privitor la retribuțiunile notarului menționează dispozițiunea art. 62 din Legea pentru statutul funcționarilor publici, care zice că: „funcționarii aflați în serviciu la punerea în aplicare a acestui statut și cari se găseau în funcțiune la 1916, chiar dacă nu au titluri de studii cerute, pot înainta până la gradul de director incluziv“.

Pentru înaintarea pe loc și la vechime pentru gradăție pledează:

Dl Prof. Iuliu Pascu, membru în consiliul legislativ în articolul „Notarii comunali primi factori ai erarhiei administrative, înaintarea notarilor pe loc la grade de pretor și înaintarea lor în funcțiunea de pretor“, publicat în No. 18/1928 al revistei „Administrația Română“ zice între altele: „Crađațiile trebuie să fie în număr de cinci în cota de 20% asupra salariului inițial și acordându-se la fiecare cinci ani de funcționare câte o gradăție“.

Dl Alexandru Grigorescu, membru în Consiliul superior administrativ asemenea pledează pentru gradăția în articolul său intitulat „Gradațiile“ și publicat în No. 3/1929 al revistei „România Administrativă“ și conchide: „Viitorul statut trebuie să părăsească principiul „retribuției în raport cu funcțiunea“ și să stabilească retribuția în raport cu vechimea, prin plată de gradății celor ce nu pot fi avansați, rezervându-se astfel funcțiunile de conducere numai pentru funcționarii apți pentru ele.

Vorbitorul arată nenorocirea produsă de transferările fără bază, făcute din alte interese decât de serviciu și se referă la declarațiunile d-lui Virgil Ionescu Darzeu, subdirector general în Min. de interne, care în articolul său intitulat „In jurul altor chestiuni administrative“ publicat în No. 5—1928 al „Revistei Administrative“ zice:

„Dar ce caută în același statut dispozițiuni ca cele ale art. 50 din lege sau art. 90 din regulamentul legii, cari admit, ca în interes de serviciu să poată fi admise transferările.

Existența acestor articole e o rămășiță din atotputernicia trecutului tiranic, care nu poate avea rațiune azi.

Transfererea, e echivalentă cu un incendiu pentru mobilierul nenorocitului funcționar și o durere sufletească pentru cel transferat, deoarece în un caz la mie e făcută real, în interes de serviciu și în majoritatea cazurilor pentru satisfacerea unui potentat politic, a unor plăceri, cari n'au nimic comun cu serviciul“.

În articolul său intitulat „Necesitatea urgentă a modificării largi a statutului funcționarilor publici” publicat în No. 12—1928 al „Revistei Administrative”:

Dacă s'ar face o statistică de toate transferările — în același județ — sau în altele, a notarilor comunali, aceste harnice colaboratoare în imensul angrenaj al vieții administrative, fără de care n'ar putea merge carul Statului bine, ai fi cutremurat, de ușurința cu care cei mai mari, dispun de liniștea funcționarului aceluia, de continuitatea în muncă a lui, ca și de prestigiul scăzut, știindu-se că nu se aplică dispozițiile art. 50 din lege, decât pentru satisfacția personală a celui ce o cerea.

Cere, ca notarul să fie declarat stabil și să nu fie mutat decât la cererea proprie, sau înțelegere mutuală.

Cere ca notarul să fie ofițerul stării civile, deoarece actele de stare civilă sunt de competența statului.

Menționează, că va face propuneri concrete la discuțiunea pe articole a anteproiectului.

Di Șerban Constantinescu, notar în comuna Joseni (Buzeu) salută oaspeții prezenți și reprezentanții presii și spune între altele următoarele:

Ne-am adunat azi aci în Capitala Țării întregite spre a ne spune cuvântul nostru asupra anteproiectului legii administrative ce vine să înlocuiască prima lege de unificare a celor regimuri găsite la Unire.

Nu voim să ne ridicăm asupra modului cum a fost întocmit acest anteproiect, ci ne vom ridica asupra concepțiilor autorilor săi, pe cari noi le socotim periculoase pentru unitatea noastră națională.

Sentimentul național trebuie să predomină totul, Dacă este adevărat, că comunele independente, fac parte integrantă din stat, sunt forțe vii ale națiunii, dacă este adevărat, că aceste forțe sunt elementul esențial și speranța Patriei, ne-am putea gândi să le lăsăm în voia întâmplării și lipsite de dreptul de comandă?

Dacă cercetăm administrațiile mai multor state civilizate, mai ales țările latine unde progresul în toate domeniile a înregistrat pași gigantiți, constatăm, că nici una din ele nu are la baza comunei o complectă autonomie, ci statul prin reprezentanții săi coordonează și controlează activitatea administrației comunale într-o deplină și perpetuă armonie cu interesele generale ale statului.

Acest anteproiect nesocotește experiențele triste făcute din prilegul rescoalei țărănești din 1907, cari au fost datorate unei administrații rurale nedemne și incapabile, fiind conduse de primar, și care avea două categorii de atribuțiuni, și comunale și generale.

Aceste experiențe au făcut pe legiuitorul din 1908 să facă pe notar reprezentantul puterii centrale în comuna rurală. Oratorul citește raportul Ministerului de Interne din 23 August 1903, ce justifică această schimbare și care sună astfel: „Printr'o denaturare a adevărului factor al comunei, printr'un amestec al intereselor generale cu cele locale, printr'o confuziune a puterilor

ce isvoresc din voința cetățenilor, cu cele cari aparțin guvernului, s'a pus în capul comunei încă din 1864, ca organ cu o îndoită însușire: de reprezentant al comunei și de agent al puterii executive, primarul.

Rezultatul a fost că n'au putut avea sub vechiul regim comunal, nici administrație comunală optă pentru ași îndeplini îndatoririle ei proprii și nici puterea executivă n'a putut să î-și găsească în reprezentantul comunei, agentul destoinic, care să reprezintă în mod efectiv autoritatea și drepturile sale.

Legea nouă schimbă această stare de lucruri, lăsând pe primar numai la grija intereselor comunale, iar afacerile de interes general le-a încredințat unor agenți speciali ai guvernului.”

Ce voim noi notarii?

Noi voim, ca interesele generale ale Statului să fie încredințate funcționarului administrativ de carieră, notarului, pregătit sufletește și profesionalmente, numit și retribuit de Stat, în ordinea de precădere a studiilor ce are. Să fie scos de sub influențele politice, spre a se putea consacra cu tot sufletul comunei, unde funcționează

Să se mărească sfera de activitate în cadrul atribuțiilor lui, să fie șeful poliției administrative, ofițer al poliției judiciare cu competență deplină.

El să fie ofițer de stare civilă, să aibă dreptul de a redacta acte particulare fără caracter juridic, percepând o taxă fixată de Ministerul de Interne.

Să se confirme inamovibilitatea notarilor uzată de legea din 1925.

Cerem lăsarea pe seama primarului rural numai atribuțiile, pe care înțelege ale da legea din 1908, iar notarul să fie îndrumătorul său.

Din Corpul notarilor să se recruteze funcționarii administrativi superiori centrali și exteriori.

Renunțarea la ajutorii de pretori din anteproiect, menținerea funcției de subprefect și respectarea drepturilor câștigate funcționarilor administrativi, sunt avantajii asupra cărora cred, că este inutil se mai insist.

Fie, ca Pronia cerească să vegheze asupra scumpii noastre Țări, dând gând guvernului să țină cont de desideratele exprimate.

Di George Milencovici, notar în Anina prezintă următorul memoriu eliberat de Reuniunea notarilor din județul Caraș.

Comisiunea de redactare a anteproiectului de lege pentru organizația administrațiilor locale autonome conduse de anumite interese, griji și vederi, întru reformarea din temelii a modului cum sunt alcătuite astăzi organizațiile noastre comunale, alunecând prin comparațiuni cu și în dorința de imitații a statelor din occident, a dat loc la anomalii și greșeli față de cari corpul notarilor se vede obligat a lua pozițiune, venind cu propunerile și observațiunile de trebuință. Pentru că deși în anteproiectul legii se arată că „organizația adminis-

trativă a unei țări trebuie să țină seamă de toate împrejurările locale, de condițiunile politice, de structura socială, de nivelul cultural, de dezvoltarea economică, de mentalitatea și întreg complexul de aspirațiuni și interese în diferitele ei regiuni totuși legiuitorii nu s'au condus de principiile expuse. Și anume nu s'au ținut seamă de faptul, că România Mare este rezultanta războiului mondial, că și azi după 10 ani dela unire în provinciile desrobite se duce încă o mare luptă contra intereselor românești, plutesc neînțelegeri între locuitorii autochtoni și cei veniți din alte regiuni ale țării, că în sfârșit nu s'a ajuns la aceea unificare sufletească, fără de care orice propășire este exclusă. Buna conducere a statului, până la cea din urmă fracțiune administrativă, câtă să fie asigurată nu de jos în sus ci invers, cu buni și prăgătiți preoți și învățători, dar mai ales prin acel motor al administrației comunale rurale, notarul, care prin pregătirea sa superioară și în deplină cunoștință a legilor, poate fi solid îndrumător și sfătuitor al locuitorilor. Consiliul și Delegația Permanentă a comunelor rurale, în cari preotul și învățătorul ca membru de drept nu vor putea să apere și să se intereseze, decât de chestiunile pur profesionale, au nevoie în deosebi de acel factor cunoscător al mecanismului administrativ, de notar, pentru că prin contribuțiunile minții și experienței sale, să poată duce la bun sfârșit lucrările ce privesc direct interesele comunei și locuitorilor de sub conducerea sa. În cece privește apoi pregătirea școlară a notarilor, limitată prin noua lege la absolvirea cursului inferior de liceu, se va ajunge ca pretutindeni, pe viitor comunele să fie conduse de oameni slabi, fără răspundere și recrutați din elemente dubioase. Cine va putea opri și înfrâna falsurile, fraudele și greșelile pe cari notari nepregătiți și ceilalți colegi funcționari ai comunelor, fără nici o garanție intelectuală morală și materială le vor permite la adăpostul unor primari necunoscători ai legilor?

Dacă priu noua lege primarul cu 4 clase primare și de multe ori chiar fără ele este ridicat la rangul de șef al notarului, dându-i-se atribuțiuni, cari depășesc cunoștințele și puterea lui de muncă, nu se comite oare o greșală enormă, se degradează și se mulțumește un întreg corp constituit în majoritatea lui absolută din elemente cu pregătiri superioare academice, având la bază liceul și bacalaureatul? Cine conduce astăzi de fapt comuna rurală? Notarul, care reprezintă puterea centrală și este șeful administrației comunale, casier, încasator de dări etc. sau primarul ca reprezentant al poporului, însă complect necunoscător al legilor? Așa stând lucrările nu era mai recomandabil, ca notarii în loc să fie degradați, să se bucure de o îmbunătățire a situațiunii lor, în sensul lărgirii drepturilor actuale și aspirațiunilor juste, formulate în atâtea rânduri?

Acei cari cunosc structura veche — astăzi în ființă în Ardeal, Banat — a organizațiunilor comunale rurale, își

pot da perfect seama de ce seamă intervertirea rolurilor, așezarea primarilor (de cele mai multe ori incuși și nepregătiți) în postura de conducători administrativi ai comunelor și limitarea atribuțiunilor notarilor la acelea de simpli scriitori sau funcționari de birou. Prin formarea comunelor rurale de câte 10.000 de locuitori este bine ca să se păstreze notarilor vechile drepturi și obligațiuni, dându-li-se locuințe și cancelarii la comunele de reședințe, precum și un personal ajutător cu care să poată face față tuturor lucrărilor pentru bunul mers al treburilor rurale. Plusul notarilor, bine pregătiți din Ardeal și Banat rămas după noua împărțire administrativă, va putea fi întrebuințat cu succes pentru complectarea golurilor din Vechiul Regat și celelalte provincii, astfel, ca peste tot să avem un corp select și la înălțimea răspunderilor ce-i incumbă. Tot în bunul interes al populațiunii să se reînființeze judecătoriale comunale rurale, puse sub președenția notarului (până la suma de 500 Lei) aceasta pentru a decongestiona lucrările judecătoriale. Mai departe să se revină asupra suprimării dreptului notarilor de a redacta acte și încasa taxele modeste de până acum, asignând pe legiuitori, că tocmai în vederea opririi exodului țăranilor la oraș și pentru a-i feri de speculanții hrăpăreți, este în interesul lor să și execute actele în propria comună. Asemenea, ca notarul să poată fi bun sfătuitor și conducător, să i-se asigure prin numire un salariu corespunzător situațiunii sale o independență materială și inamovibilitate în postul ce-l ocupă atât pentru depunerea unei activități rodnice în interesul comunei, cât și pentru a veghea cu conștiinciozitate la păstrarea și respectarea intereselor statului. În acelaș timp notarii să poată fi membrii de drept cu vot deliberativ în consiliile comunale și în delegațiile permanente, pentru că numai el este de fapt îndrumătorul acestora pe baza cunoștințelor sale profesionale, iar totodată să fie ofițerul stării civile, deoarece actele redactate au caracter de acte publice, pe care un primar nu le-ar putea redacta. Ca încheiere corpul notarilor din județul Caraș pretinde, ca să se țină seamă la alcătuirea noiei legi de propunerile și observațiunile făcute mai sus, respectându-se vechea organizație, datorită căreia comunele Ardealului și Banatului conduse cu înțelepciune de vrednicii notari de ieri și de astăzi, au ajuns la starea înfloritoare cunoscută.

Di avocat Traian Mardan, președintele Reunirii din județul Cetatea-Albă, aduce salutul a peste 100 notari din Cetatea-Albă.

Cere, că notarii din Basarabia, cari nu au pregătiri suficiente și nu sunt stabili, dar au 5 ani practică, în urma unor cursuri administrative pregătitoare și după trecerea unui examen, să fie declarați stabili. Notarii din Basarabia să aibe drept să facă acte și să încaseze taxe. Să se stabilească atribuțiunile notarului, față de primari și secretari.

Di I. Iliescu, notar în județul Constanța, declară

următoarele :

N'au trecut două luni decând s'a ținut prima adunare generală a organizațiunii noastre unitare și iată-ne adunați, din toate unghiurile țării, în primul congres al notarilor din România. Acest congres era așteptat cu nerăbdare de către toți notarii conștienți de rostul lor. Nu ne așteptam însă, că primul congres al nostru să fie convocat sub presiunea unor evenimente de așa natură, încât să fim amenințați în însăși existența noastră de corp.

Suntem la o răspântie hotărâtoare pentru viitorul celor mai muncitori, celor mai modești, celor mai umiliți și vitregiți slujbași ai Statului, cari sunt notarii.

Se zice că prin anteproiectul de reformă administrativă notarii vor fi desființați ca funcționari de Stat. Noi cei dela periferie, abia acum luăm cunoștință de cuprinsul acelu proiect, pentru că deși i-se anunțase o largă publicitate, totuși în ziare nu s'a publicat, decât comentarii fragmentare.

Fie-mi permis să nu cred în posibilitatea desființării acestor indispensabili funcționari de stat. Sub orice denumire, notarul trebuie să existe, și dacă organul trebuie să existe, ce rost ar mai avea schimbarea denumirii.

Când șeful nostru suprem, Excelența Sa domnul ministru de interne, spune: Fără d-v. domnilor, nu se poate lucra, căci d-v. sunteți rădăcina arborelui Statului", să-mi dați voe, domnilor, să nu cred că înaltul guvern, din care face parte un asemenea șef, va consimți să ni-se reducă rolul și importanța, ce trebuie mărită, iar nu micșorată, căci tăind rădăcinele arborelui, desigur că acesta se va usca.

Dacă totuși prin imposibil, dispozițiunile anteproiectului vor fi transformate în lege, aplicarea acestei legi va fi problematică. Afirm aceasta pe baza celor scrise chiar de d-nul prof. Paul Negulescu, care în înțrăducerea cursului domniei sale de drept administrativ, spune :

„Trebuie să evităm a face construcțiuni doctrinale lipsite de baza realității“ (p. 12), iar mai departe :

„Dreptul este o haină, o formă, care trebuie să se adapteze la viață, la realitate, pentru a-i servi de apărare. Dar haina trebuie să fie adaptată la corp, pentru a-l putea apăra de intemperii“.

Or, în cazul nostru, care-i realitatea ? O știm noi cu toții, o știu onorații funcționari superiori și profesori, cari au trăit și lucrat un timp în mijlocul satelor. O știe, deasemenea și Excelența Sa d-nul ministru de interne, care la trecuta adunare a spus : „Toate resorțurile ministeriale zac pe umerii notarilor și încă de copil cunosc ce înseamnă pentru o comună un notar bun și cât rău poate face unul rău“.

În adevăr, toate ministerele au nevoie de diferite date statistice și situații, de a căror exactitate depinde sănătatea publică, economia națională și siguranța, adică

că însăși ființa Statului. Dacă lucrările acestea se fac rău de către organele dela sate, nu vor da rezultatele dorite, când vor fi centralizate la ministere, ceiace va avea repercursiuni dezastruase pentru progresul Statului. Toate aceste situații necesită cultură din partea celui ce le întocmește, cercetări, calcule și mai ales mult suflet, pentru ca ele să corespundă cât mai mult realității.

Și aci e locul să ne întrebăm :

Dar mai are notarul suflet pe care să-l pună în serviciul patriei lui ? Da, are suflet, însă un suflet îndurerat de atâtea nedreptăți și desamăgiri ce a avut de suferit.

Pe când altor categorii de funcționari, de bine de rău, li-s'a recunoscut în oarecare măsură dreptul la o viață omenească, notarul a fost pururi napăstuit. Înțelegem că deviza noastră trebuie să fie : „întăiu datoria și pe urmă dreptul“, dar de atâția amari de ani, ni-se dau numai datorii, fără să ni-se recunoască vre-un drept.

Statutul funcționarilor, legea administrativă în vigoare, armonizarea salariilor, reprezintă tot atâtea decepții pentru noi. Ceiace e mai trist, peregrinările zise „în interesul serviciului“, au distrus în notar sentimentul de demnitate, de care trebuie să fie animat. Nu luăm apărarea celor răi ; cine este vinovat realmente, să-și primească pedeapsa, chiar prin revocare, după gravitatea vinei.

Dar prin aceste mutări, datorite în cea mai mare parte politice de partid, se lovește mai mult în nevinovata familie : soție și copii, — față de care și notarul ca și orice om, are datorii, ceiace este profund antiuman.

Dacă în adevăr un notar este așa de rău, încât prin funcționarea lui mai departe într'o comună, serviciul suferă, mă întreb : amărătul acela de notar mutat în interes de serviciu, ce fel de serviciu va mai face în altă comună ? Sau, acea comună, nu face parte tot din Statul Român ?

O ultimă speranță ne-a rămas în viitoarea reformă administrativă, pusă în discuție. Dacă și acum vom fi desamăgiți, aceasta va fi ultima picătură că va face să se reverse paharul suferințelor noastre.

Un lucru însă, domnilor colegi : trebuie să știm ce cerem. Nu trebuie să ne prezintăm în fața înaltului guvern, ca mulțimea dezordonată, care năvălind asupra curții domnești a lui Alex. Lăpușneanu și întrebată ce vrea, a rămas uluită, neștiind ce să ceară, trebuind astfel să primească sugestia de a cere capul lui Moțoc. Noi nu ne-am adunat aci să cerem capul cuiva. Ne cerem numai drepturile noastre legitime :

Inamovibilitatea, selecțiune, drept de înaintare autotomat sau pe bază de examene, retribuție care să ne dea independența necesară, pentru a ne consacra activitatea numai și numai spre folosul poporului și binele

patriei, iată punctele cardinale, cari, după mine, trebuie să formeze obiectul revendicărilor noastre.

Pentru această însă, trebuie să fim uniți în cuget uniți în simțiri, ca și oarecând Românii pe câmpia „Libertății” dela Blaj.

Di Gheorghe Colan, notar în Covasna cetește memoriul Reuniunilor notarilor din județul Trei-Scaune, care este următorul:

Întâmplarea a făcut să-mi ajungă în mână broșura cuprinzând anteproiectul de lege pentru organizarea administrației locale, operă a unei comisii compusă din parlamentari ai țării.

Mare mi-a fost surprinderea și durerea, citind partea din proiect privitoare la notarul comunal. În loc să i se îmbunătățească situația și să fie reintegrat în drepturile și atribuțiunile sale de care s'a arătat destul de demn și de vrednic decenii de-arândul și pe care și le-a câștigat prin multă muncă și trudă în ogorul administrației comunale, se pare că autorii anteproiectului au avut intențiunea la început să prevadă pur și simplu desființarea notarului comunal, a celui funcționar umil din comuna rurală, prin a cărui muncă pricepută și activitate laborioasă — în special cele din Ardeal — au ajuns la o stare economică, culturală și socială prosperă, având majoritatea lor o situație de individiat în raport cu aceea a comunelor din vechiul Regat și chiar din celelalte provincii unite cu patria-mumă.

Nu l-au desființat însă complet, ci i-au mai lăsat o viață artificială de tranziție, până la un nou proiect de lege sau până la modificarea celei ce va să fie adusă în curând de parlament, când notarul va fi șters din erarhia funcționarilor administrativi. Odată cu desființarea notarului comunal se va da și lovitură de moarte administrației comunale și prin aceasta se va crea greutăți nefinchipuite administrației generale a Statului.

Prin răpirea dreptului vechiu al notarului din Ardeal de a redacta acte cu caracter extrajudiciar pe seama particularilor, pe lângă taxe tarifare modeste, se lovește pe de o parte în existența lui și a familiei sale, silindu-l sau să se expună pericolului de a muri de foame după ce și-a jertfit o parte din viață muncind pe ogorul administrației comunale, sau să părăsească cariera după ce și-a istovit ani de zile trupul muncind în aerul închis și nesănătos al cancelariei câte 10—12 ore pe zi — ba uneori lipsindu-se chiar de odihna de noapte pentru a putea satisface multiplele cerințe ale serviciului său, iar pe de altă parte se lovește în interesele populației dela țară obișnuită din moși strămoși să recurgă cu deplină încredere la sfaturile părințești, la îndrumările și serviciile notarului, spre a-și aranja fără multă oboseală și cheltueli, toate afacerile sale de ordin patrimonial și social.

Atunci, când țaranul — mai cu seamă cel din

Ardeal — va fi silit, ca pentru orice afacere sau pricină mărunță referitoare la schimbările în averea sa, să alerge la avocat, făcând călătorii de zeci de kilometri și spese mari, el va considera dispoziția legiuitorului prin care i se răpește notarului dreptul de a redacta acte, ca o măsură de apăsare luată de stăpânire în contra clasei țărănești pentru a-i îngreuna situația și traiul.

Degradarea notarului prin transformarea lui din funcționar cu autoritate și prestigiu respectat de toată lumea — în simplu secretar al primarului din comuna rurală a cărui știință de carte se reduce în cele mai multe cazuri la scrierea numelui său precum și acordarea numai a dreptului de a redacta petițiuni simple particularilor și nici-un fel de alte acte, îl pune pe acest funcționar cu veche tradiție într'o postură ridicolă, creindu-i o situație jenantă, imposibilă și insuportabilă în mijlocul populației rurale.

El va trebui să părăsească cu durere cariera sa, îmbrățișată cu atâta dragoste de muncă, entuziasm și idealism și să-și caute posibilități de trai în alte ramuri de activitate — lucru destul de greu astăzi căci notarii fiind pregătiți pentru specialitatea administrativă, anevoios își vor găsi ocupațiuni și astfel ei vor da țării întregite primul contingent de muncitori intelectuali — someuri sau vorbind mai pe înțelesul tuturor: intelectuali muritori de foame.

Prin despoierea de drepturi și atribuțiuni a notarului comunal se face un mare rău administrației comunale care va avea repercusiune și asupra administrației generale a Statului.

Având în vedere că în ceea ce privește drepturile și obligațiunile notarului s'a făcut neenumărate propuneri în legătură cu proiectul de reformă administrativă și s'au înaintat din partea Uniunii generale a notarilor în diferite rânduri memorii către Onor. Ministerul de Interne — ultimul fiind cel aprobat în congresul notarilor ținut în București la 12 III. a. c., mă voi mărgini domnule Prefect a vă arăta în linii generale desideratele corpului notarial cuprins în memoriile înaintate care se rezumă în următoarele:

1. Notarul să rămână și pe mai departe funcționar de stat reprezentant al puterii centrale în comuna rurală, numit în condițiunile legii adm. și a statutului funcționarilor publici, retribuit de stat corespunzător pregătirii sale și cu obligațiunea pentru comună de a-i pune la dispoziție locuință în natură corespunzătoare condițiunii sociale a notarului, încălzit, iluminat și indemnizație de transport.

2. Notarul să fie șeful administrației comunale. Administrația să se facă de către notar împreună cu primarul.

3. Notarul să fie ofițer al stării civile în comuna rurală.

4. El să fie membru de drept atât în consiliul comunal cât și în delegațiunea consiliului, având și

calitatea de raportor în toate chestiunile financiare și de contabilitate ale comunei, aduse în desbaterile celor 2 organe comunale susamintite.

5. Acolo unde necesitatea va cere, să se reînființeze posturile de subnotari, cari vor avea aceeași calificare ca notarii și vor fi plătiți de stat. Subnotarul va înlocui pe notar în caz de absență a acestuia și pe baza delegațiunii scrise a notarului.

6. Pregătirea notarilor să fie cea prevăzută în actuala lege de unificare administrativă.

7. Notarul să se bucure de stabilitate și să poată avansa pe loc până la gradul de șef de serviciu clasa I-a — începând dela subșef de birou.

8. Notarii licențiați în drept sau în științe de Stat precum și actualii notari din Ardeal proveniți din școlile de notari dela Făgăraș, Lugoj și Arad să aibă dreptul de a redacta acte particulare nejudiciare primind pentru aceasta o taxă tarifară stabilită printr-o decizie a Ministerul de Interne.

9. Să se specifice în lege în mod clar atribuțiunile notarului în adm. comună spre a se evita conflictele dintre primar și notar pe aceasta chestiune.

Supunându-vă acest scurt memoriu și încredințat de dragostea și solitudinea ce ați arătat și până acum corpului notarial, în numele Reuniunii notarilor din județul pe care cu onoare îl administrați, vă rog respectuos Domnule Prefect ca la propunerile și observațiunile pe care veți binevoi a le face asupra anteproiectului, să luați în considerare și dolentele notarilor, rezumate în acest memoriu, pentru ca înainte de a fi depus în Parlament proiectul să fie amendat în sensul arătat mai sus.

În speranța că d-v. veți recunoaște dreptatea cauzei noastre a notarilor și ne veți acorda binevoitorul d-v. sprijin pentru soluționarea favorabilă a dorințelor exprimate în acest memoriu, vă rugăm, domnule Prefect, să primiți asigurarea sentimentelor noastre respectuoase și a devotamentului ce vă păstrăm.

DI Vasile Catilina, notar în comuna Bulboacă, jud. Tighina, prezintă următorul memoriu al Reuniunii notarilor din jud. Tighina.

Domnule Președinte și Domnilor Colegi,

Ca reprezentant al Reuniunii Notarilor din județul Tighina, vă supun la cunoștință cele ce urmează: Sub dominația Rusă, administrația comună se conducea de un ales al obștei cu denumirea de staroste și care după șhodul legilor de administrație avea toate prerogativele sale de conducere și administrarea gospodărilor comunale și obștești, cât și facultatea de a aplica singur și direct contraveniențelor și neascultătorilor de ordine, legi, pedepse corecționale până la 3 zile.

Acest primar era ajutat în conducerea treburilor comunale și Administrative de așa zisul pisar, azi secretar, numit de președintele zemstvei, iar în chestiuni

financiare tot de acest pisar, dar încasarea dărilor se făcea de un ales al obștei.

Starostele deși era alesul poporului, totuși președintele zemstvei avea dreptul să-l pedepsească pentru ori și ce neregulă întâmplată în conducerea treburilor comunale, chiar și cu închisoare, bun înțeles după gravitatea faptelor.

Deci pentru o așa administrație strânsă în frâu; a dat rezultate satisfăcătoare.

Prin actualele consilii comunale puse în funcție dela 1926, cărora legea de unificare administrativă le a dat complectă autonomie, statul având numai dreptul de controla, nu s'a realizat nici un progres

Aceste consilii nu au făcut nimic bun până astăzi, pentru că primarul după legea administrativă nu poate fi pedepsit nici de Ministru și văzându-se la așa putere, tăsa toate treburile obștei comunale în voia soartei, ocupându-se numai cu chestiuni personale și politice, mărginindu-se numai a lua leafa, așa că conducerea comunei este mai mult lăsată în sarcina notarului comună, pe care pentru ori și ce nereguli în administrația comună, organele de control îl fac răspunzător ba și pedepsindu-l.

Pentru o bună administrație comună și pentru executarea legilor și regulamentelor de administrație publică.

Cerem:

Ca notarul comună să fie numit de centru și stabilit în funcțiune cu toate drepturile de astăzi, să fie scos din sfera jocurilor politice pentru ca să nu mai fie unealtă de toate zilele la discreția politicianilor și să fie bine plătit pentru că numai starea materială bună îl va stimula să lase toate celelalte griji la o parte și să se preocupe cu stricta aplicare a legilor și regulamentelor făcându-și datoria pentru care este chemat.

Notarul să fie consilier de drept în consiliul comună, pentru că el atunci e constrâns să ia parte în delibărările consiliului comună, va fi chiar moralmente obligat să dea îndrumările cele mai bune pentru administrația comună, dându-i-se drept de a ataca ori-ce hotărâre comună, luată contra legilor, regulamentelor și contra intereselor populației, la imediată autoritate superioară.

Cerem, ca actualii notari din Basarabia definitiv și provizori să fie scoși de sub tutela politice, cei provizorii cu un stagiul de trei ani și notați bine, să fie declarați stabili, chiar și fără studii.

Deasemenea cerem, ca notarii să fie încadrați ca salariu, uniform, întru cât în prezent este încadrată comuna de exemplu la o comună clasată I, cu un notar numit provizoriu, primește 350 leafă de bază, pe când un notar stabil la o comună clasată III, primește ca leafă de bază 250 lei.

În ceia ce privește salariul notarilor de azi din Basarabia, e cât se poate de infim, văriind între 2000-

2700 la ceia ce ar însemna leafa unui camerier dela pretorate.

Pentru menținerea prestigiului notarilor din Basarabia, cerem cu insistența a se susține doleanțele colegilor din această provincie.

Di președinte Incheie discuția generală și deschide discuția pe articole.

Di Petru Popoviciu (Timiș-Torontal) spune că își va face observările numai la acele articole, cari privesc pe noi notarii și administrația rurală.

Ad. 1. Observațiunile și propunerile d-lui Petru Popoviciu fiind primite, se află cuprinse în întregime în moțiunea votată de congres și spre a evita repetarea, nu le mai publicăm la acest loc.

În acest moment sosește d-nul subsecretar de stat dl D. R. Ioanițescu, între aplauzele congresului, luându-vântul rostește în rezumat următoarea cuvântare:

Domnilor Congresiști!

Regret că am fost anunțat târziu despre data ținerii congresului d-v. deoarece am vrut să fiu dela început între d-v. pentru ca să se fixeze în noua alcătuire administrativă situația notarului, a acelor cari cunoaște viața satului din toate punctele de vedere și este nervul de viață al administrațiunei comunale (aplauze prelungite). Din aceste motive și din acest punct de vedere, domnilor, un anteproect, o lege administrativă nu se poate redacta în mod definitiv, decât ținând seamă de axioma, de această dogmă că: dacă vrei să ai administrație bună trebuie să-i dai notarului importanța cuvenită. (Aplauze). Vin dela conferința d-nilor Prefecți, strânși să discute anteproectul de lege administrativă. Domnii prefecți, aproape unanim au sprijinit în conferință punctul de vedere al d-v., ca să se dea notarilor situația veche avută în trecut în Ardeal, în textele *proectului de lege administrativă*. Aceasta a fost hotărârea domnilor prefecți, cari cunosc importanța instituției d-v., iar ministerul de interne a primit acest desiderat.

O comisiune, din care vor face patre și reprezentanții d-v. va redacta în mod definitiv articolele de lege în ce vă privește pe d-v. (Aplauze prelungite). Nu putem să nu ne aducem aminte de cei din vechiul Regat și de cei ce trăiau sub stăpâniri streine. Dacă administrația a mers bine a mers nu numai din conștiință de neam dar și că notarul știa să simtă românește (Aplauze).

După războiu a-ți trăit prin eroism din pricina lipsei materiale, fiind-că a-ți fost lăsați la urmă după toți, vă rog să credeți, că Guvernul vrea să dea o haină nouă administrației, știind că nu poți face revoluție morală cu un personal în mizerie. Dacă vrei să ai funcționari cinstiți în besna satelor să-i asiguri pe lângă stabilitate și revendicări de ordin moral, să-i dai situație materială, să-l faci pion al administrațiunei comunale. (Aplauze prelungite).

Vă rog să lucrați ca să iasă tot la iveală ce este

necesar pentru o bună administrație comunală. Hotărârile d-v. aduse cu iubire de neam și competență vor fi binevenite, isvorând din toate regiunile țării ca astfel unitatea sufletească să fie una în întreaga țară. Dorul unității a cuprins întreaga națiune, principiul în afară de partid, e să pornim la unitatea sufletească în o țară unitară. La componența guvernului de azi mai trebuie o administrație cinstită și de model. (Aplauze).

În credința, că veți pune dreaptă cumpănă interesele țării cu ale d-v. așteptăm hotărârile d-v. Ca să ne conformăm întrucât vor fi potrivite pentru țară.

D-l președinte dă cuvântul d-lui Petru Popoviciu (Timiș-Torontal) care continuă referatul pe articole al anteproiectului, încingându-se discuție în jurul art. pri-vitor pe membrii de drept.

După acestea Ioan Stoica, vicepreședintele III. al Uniunii în termeni călduroși mulțumește în numele congresului d-lui subsecretar de stat, că a venit în mijlocul corpului notarial, dând prin cuvântul său nădejde de mai bun viitor al notarilor comunali adânc îngrijați în urma dispozițiunilor jignitoare din anteproect.

D-l președinte dă apoi cuvântul d-lui părinte Radulescu, președintele comitetului de administrare al edificiului „Ateneului Vechiu“ care salută congresul și zicând: Să dea D-zeu ca să lucrați pentru binele neamului căci, după cum a zis Isus: unde 2 sau 3 sau adunat în numele meu, acolo sunt și eu, tot astfel prezența d-lui subsecretar de stat la acest congres, înseamnă că participă la acesta însă și conducătorii acestei țări, însăși guvernul. (Aplauză).

D-l subsecretar de stat luând cuvântul a rostit în rezumat următoarele:

D-lor! Voi duce salutul Dvst. d-lui primministru Dr. Iuliu Maniu (aplauze prelungite în picioare) Vă rog să luați act că eu care cunosc sufletul d-lui Ministru de Interne, vă asigur, ca se crează o nouă istorie pentru administrația țării, să fiți liniștiți, că aveți norocul că ardelean e d-l primministru și ardelean e d-l ministru de interne. D-l ministru de interne numai pe un funcționar la avut bine sub regimul ungar, pe notar. Eu am avut posibilitatea să văd cum vă apreciază. La discuția anteproiectului d-l Dr. Vaida ne-a semat acte de eroism de ale notarilor din Transilvania.

Cunoaștem deci jefele aduse de notarul român din Transilvania, comunicate de domnul ministru de interne, domnul Dr. Al. Vaida Voevod. Când regimul maghiar tindea la desnaționalizarea lor și a Românilor și dânsii se apărau ca eroi, refuzând chiar în unele cazuri a vorbi în limba acelu regim. (Aplauze).

Domnilor!

Din adâncul inimei mele binecuvântând lucrările d-v. tocmai dela răscruce, când se croește noua administrație a țării, vă zic, că sunteți norocoși având în fruntea d-v. și a țării pe domnul ministru de interne, Dr. Al. Vaida Voevod și pe domnul prim-ministru Dr.

Iuliu Maniu, ambli ardeleni, cari vă cunosc și apreciază. (Aplauze prelungite în picioare).

După-ce domnul subsecretar de stat între aplauzele călduroase ale congresiștilor părăsește sala, d-nul președinte suspendă congresul anunțând continuarea pe după masă la ora 3 $\frac{1}{2}$. (Aplauze).

Domnul președinte Alexandru Buha, deschide congresul la ora 3 $\frac{1}{2}$, după masă și dă cuvântul d-lui Petre Popoviciu (Timiș-Torontal) pentru a continua referatul pe articole a anteproiectului de lege administrativă.

Di Gheorghe Milencoviciu (Caraș) propune la art. 183 ca postul de secretar comunal și încasator să se suprimă găsind atribuțiunile lor la notar.

Di Simion Ursu (Mureș) cere ca încasatorul să nu fie notar.

Di Gheorghe Milencoviciu (Caraș) cere să se facă încasările sub răspunderea notarului, având ca ajutor pe secretarul comunal și casier.

Di Gheorghe Comșa (Brașov) spune, că sub regimul ungar nu notarul a fost încasatorul, ci era un colector de dare. — Cere ca notarul să fie degajat dela încasări.

Di Leon Bârle (Satu-mare) se alătură la propunerea domnilor Gheorghe Comșa și Simion Ursu, cu adausul că în comună să fie un perceptor pentru încasările veniturilor statului sub ordinele notarului.

Di Petre Popoviciu (Timiș-Torontal) dă lămuririle că art. 183 nu impune sarcina încasării veniturilor statului — notarului — ci unui încasator angajat de comună.

La art. privitor pe membrii de drept se întinde o discuție, la care iau parte d-nii Simion Ursu (Mureș), Gheorghe Comșa (Brașov) și alții. Ca $\frac{1}{2}$ din membrii consiliului comunal să fie numiți de prefect dintre cei mai greu impuși, fiindcă în comunele minoritare s'au refuzat categoric ord. domnului prefect în privința ajutorării bisericilor și a altor instituțiuni culturale. Statul trebuie să fie suveran nu numai în Parlament, ci și în cel mai mic sat, deoarece după războiu sunt curente greșite în comună.

Di Simion Ursu (Mureș) cere ca intelectualii să fie membri de drept fiindcă cei mai greu impuși în comune sunt industriașii, comercianții, cari de regulă nu sunt români.

Di Gheorghe Comșa (Brașov) propune ca să se admită dispozițiunile din actuala lege în anteproiect, în ce privește membrii de drept, ceea ce congresul admite.

Di Petre Popoviciu (Timiș-Torontal) continuă referatul pe articole.

Di Firez (Bihor) cere ca absolvenții școalelor de notari să aibă practică cel puțin de un an pentru a putea ocupa postul de subnotar sau notar, căci mulți în lipsă de practică nu pot lucra, ceea ce congresul admite.

Di Ioan Florian (Alba) propune, ca congresul să

roage pe domnul ministru de interne, a invita pe d-nul președinte Alex. Buha, din partea Uniunii generale e notarilor și din partea Asociației funcționarilor administrative pe d-nul Dr. Ilie Oana la lucrările comisiei de compunere a proiectului de lege administrativă la ceea ce domnul președinte răspunde, că domnul ministru de interne a admis acest lucru.

Di Șerban Constantinescu, I. vicepreșed. al Uniunii citește o parte a propunerii prezidiului, privitoare pe pregătirea și stabilitatea notarului.

Di Simion Bădilă (Alba) propune ca anii serviți ca viconotar să se socotească la gradațiunile și pensiunea notarului ceea ce congresul admite întregind propunerea prezidiului în acest senz.

Leon Bârle (Satu-mare) propune a i se vota d-lui Petru Popoviciu (Timiș-Torontal) felicitări pentru muncă prestată în jurul combaterii anteproiectului de lege administrativă, ceea ce congresul primește unanim, apoi Di Bârle citește memoriul său în cauză.

Memoriu

cu privire la modificarea unor dispozițiuni din anteproiectul de Lege pentru Organizația Administrațiunii locale.

Proiectul de lege în chestiune ia ființă în principiul descentralizării vieții administrative.

Se bazează pe afirmațiunea, că dezvoltarea țării noastre atârână întru toate dela întemeierea acestui sistem, singură chezeșie pentru viitor, urmând prin acest sistem de a se da posibilitate formării obștiilor de cetățeni liberi, cari în conștiința drepturilor dobândite să formeze o țarie invincibilă întru închegarea organismului lor politic.

Acceptăm depunerea acestor principii în proiectul ee lege amintit, acceptăm intențiunile de bine a d-lor autori a acestui proiect, nizuindu-se a face un pas înainte în evoluția timpului, în consecință pentru a ridică legislația administrativă la un nivel care să determine interesele populației în întregul complex al dezvoltării din punct de vedere social cultural și economic, cum și prin scoaterea vieții administrative din vârtejul luptelor politice a determina o deplină libertate de acțiune și autodeterminare.

Și chiar din aceste considerente regretăm mult, că d-nii autori pe lângă toată bunăvoința nu au fost stăpânii situației de a determina și scoate în relief firul principiilor de care erau călăuziți în alcătuirea acestei opere.

Cu toate părțile bune și năzuințele de îmbunătățire și propășire, opera în chestiune nu constituie o lucrare bună, întrucât d-nii autori n'au ținut în vedere două puncte cardinale, anume: *idea națională și autoritatea de stat.*

N'au ținut în vedere *idea națională*, întrucât proiectul de lege luând ființă, viața comunetor rurale cu populație minoritară va lăsa mult de dorit, în ce privește

susținerea și ocrotirea ideii naționale, motivat de faptul, că elementul român în acele comune, ca fiind așezat în minoritate, nu va mai putea fi luptător dărz și apărătorul neîncetat al acestei idei.

Și noi ținem a crede, că neglijarea acestui interes vital în viața administrativă și publică nu va aduce îmbunătățirea preconizată în proiect.

Pornind din acest considerent se reclamă menținerea dispozițiilor prevăzute în art. 19 din legea pentru U. A., adică menținerea membrilor de drept în consiliile comunale într'un număr cât mai mare, cu drept de vot deliberativ.

În cât privește al doilea principiu, *autoritatea de stat*, ce s'a abandonat complet în viața comunelor rurale, pentru asigurarea unui bun mers al treburilor necondiționat se reclamă instituirea unui organ, reprezentant al statului, și acest drept credem că compete Notarului ca celui mai însemnat element în viața comunelor rurale, care necondiționat urmează a fi înzestrat nu numai cu obligațiuni ci și cu drepturi pentru de a nu fi înăbușit în puterea de creațiune și conducere, astfel nu poate fi cazul a fi frustrat de acest drept.

Combatem aserțiunea d-lor autori, cari spun, că numai colectivitatea poate determina un progres, o îmbunătățire, deoarece noi susținem, că progresul omenirii nu este a se atribui numai colectivității ci în mare parte și individualității, oamenilor de știință.

Astfel fiind, promotorul propășirii e știința, izvor al forțelor creatoare, din care considerațiune, acestui factor trebuie în primul rând să i se atribue cea mai mare importanță:

Succesul depinde de muncă și inteligență.

Și dacă aceasta astfel este de ce se zădărnicește acest deziderat, de ce se desconsideră atât de mult importanța elementului cult în viața comunelor rurale, — a Notarului, — deoarece noi ținem a crede, că prin abandonarea acestui element din viața comunelor rurale, aceea, ne având la bază forța de existență, se va zădărnici, provocându-se o anarhie un haos al vieții administrative.

Noi, ținem a crede, că administrația comunelor rurale numai în acel caz va putea prospera, chestiunile de interes obștești numai atunci se vor putea valida pe deplin, în cazul ce în executarea și împlinirea diferitelor ordine, organul executiv, notarul, va sta în vârtejul vieții ca factor independent, care de sigur îi va înlesni situația, îi va asigura autoritate, în consecință forță de producție.

Notarul în calitate de funcționar comunal, durere, conform prevederilor proiectului, în subordinea primarului și a consiliului comunal, chiar având la bază cea mai bună intențiune față de interesele naționale și culturale, nu a rareori va fi impropriu în acțiunea sa, cum la fel în executarea diferitelor ordine, și aceasta, lesne de înțeles, stând sub autoritatea comunei și sub

înfluința locuitorilor a cărui funcționar este.

E incontestabil, — statul nu va putea lipsi pe Notar, pe elementul de producțiune în viața comunelor rurale, cum natural n'a putut lipsi pe pretori în plăși și pe prefecți în județe.

Atribuțiunile acestor trei organe în principiul vieții administrative sunt de aceeași natură, — la o altă formă un ce întreg, în consecință prin omiterea notarului din acest complex, organismul statului va fi lipsit de cel mai ponderos element, în consecință interesele în de obște în viața comunelor rurale nu a rareori se vor lovi de rezistența oamenilor de rea credință și nepricepere, astfel chestiunile țării vor fi supuse celor mai mari prejudicii.

În general proiectul în chestiune privind viața comunelor rurale nu prezintă putere de trai și cea mai mare greșală a d-lor autori a fost, că n'au știut a ținea seamă și a faceosebire între viața comunelor rurale și a celor urbane.

Unitățile administrative dela sate și comunele rurale nu prezintă aceea garanție de bună chibzuială și forță de pricepere cu cari de sigur vor fi înzestrate celea din comunele urbane, — nivelul de cultură diferă, astfel lesne de înțeles, că între drepturile și atribuțiunile unora și altora trebuia să se facă oosebire radicală.

Administrația comunelor rurale și până în prezent era nevoioasă, plină de tot felul de greutate și dacă totuși a prezentat oareșicare formă de existență este a se atribui colaborării notarului, muncii asidue și fără abnegațiune, — este a se atribui prestigiului ce a avut în calitate de reprezentant al puterii centrale și independenței în calitate de funcționar de Stat.

Azi, în urma proiectului, desbrăcați și de aceasta haină și durere și rușine așezați de funcționari comunali sub ordinele primarului, absolut inferior nouă, astfel puși în imposibilitate de a munci conform cerințelor statului, ne întrebăm cu îngrijorare, acei cari cunoaștem împrejurările și modul de pricepere a poporului dela sate, că ce va fi cu soarta țării noastre.

Este o chestiune atât de delicată, peste care simțurile noastre de buni români nu vor putea trece așa de lesnicios.

Nu interesele noastre ci interesele înalte ale statului sunt, ca notarul să nu fie șters din cartea legii.

În baza acestor argumente sumare cerem și solicităm modificarea proiectului în felul cum urmează:

I. Împărțirea administrativă a teritoriului.

Ad. art. 1. Pentru înlesnirea și asigurarea unui bun mers al vieții administrative nu admitem împărțirea comunelor în sectoare, idee incompatibilă cu tradițiunile și modul de viețuire a organizațiilor locale, urmând a se declara fiecare centru de populație peste 300 de suflete, de comună rurală. Satele sub 300 de suflete să fie declarate de cătune, fără drept de auto-

nomie, aparținând sub administrația comunei rurale de care aparținut și până în prezent.

Împărțirea unităților administrative în sate sub tutela comunei rurale, ar rezulta un atare surplus de muncă care ar neceza miorarea personalului actual la dublu, ceea ce în situația actuală, ținând seamă de situația materială slabă a comunelor nu s'ar putea realiza.

Intrucât totuși sar menține aceasta organizație, satele urmează a se scoate de sub tutela comunelor rurale, aparținând în primul grad tutelei prezidentului Delegației județene.

În baza celor premerse cerem omiterea împărțirii unităților administrative și în sate.

II. Dobândirea calității de membru al comunei.

Ad. art. 16. Acordarea dreptului de membru al comunei, asigură individului de curând stabilit în comună față de colectivitate drepturi asupra bunurilor comunei, câștigate cu mari jertfe în cursul alor zeci de ani cum și drepturi la asistență comunală.

Astfel pentru a se asigura un raport echitabil între comună și noul locuitor al comunei, se reclamă, ca noul locuitor în raport cu situația lui materială și a beneficiilor de cari urmează a se împărtași, se contribuie întrucâtva la augmentarea fondurilor și bunurilor comunale cu oareșicare sumă de bani, cota de contribuție stabilindu-se din caz în caz de către consiliul comunal, în baza unui regulament aprobat de către delegația consiliului județean.

III. Organizarea administrației rurale.

Ad. Art. 24. Se solicită modificarea articolului în sensul, că comunele rurale cari nu dispune de mijloace suficiente pentru a putea face față unei administrații aparte, în consecință de a satisface în mod independent nevoile serviciilor administrative, să se poată asocia mai multe la oaltă, formând o asociație, având ca reședință sediul notarial.

Formarea unităților administrative cu o populație de 10.000 locuitori, ar aduce prejudicii incalculabile administrației, ar ingreuna și de altfel serviciul supra încărcat cu tot felul de atribuțiuni și formalități birocratice și ar neceza majorarea personalului.

Ad. art. 26. Din prevederile articolului în chestiune rezultă, că statul se degajează de orice însărcinare în materie de utilitate publică, încercând comunele cu tot felul de obligațiuni irealizabile, întrucât comunele, acestora, în lipsă de mijloace, sunt improprie, aproape în majoritate. Astfel înființarea diferitelor școli comunale spitale, infermerii, farmacii, aziluri, orfelinate, birouri de consultațiuni juridice și acte de notariat etc., tot atâtea instituțiuni ce determină o promovare și îmbunătățire, le atribue competenței și în sarcina comunelor rurale.

Apreciem intențiunile salubre, umane și de mare însemnătate ale d-lor autori, întrucât acelea de fapt ar

putea lua ființă, cum însă în viitorul apropiat nu e nădejde, aceasta din cauza împrejurărilor sulevate, pentru sprijinirea celor ce urmează ne provocăm la afirmățiunea d-lor autori, prin care ni se spune, că statul nu poate fi considerat ca o forță străină și un element aparte de viață cetățenească, ceea ce dacă s'ar fi adoptat și nu s'ar fi deviere dela acest deziderat, realizarea principiilor, atât de salubre ale acestui articol, s'ar fi dat de bună seamă în competența statului.

IV. Administrațiunea comunelor formate din mai multe sate.

Ad. art. 29. Conform principiilor adoptate la art. 1. oitem unitatea administrativă de sate și întrucât corpurile legiuitoare totuși ar susține acest principiu, observăm, că dispozițiunile articolului în chestiune sunt în contradicere cu dispozițiunile articolului menționat, întrucât satele formând sectoare comunale cu personalitate juridică, astfel având organizație aparte, ținem de incompatibil, ca primarii acelor sate să fie în drept de a fi și membri ai consiliilor rurale, asemenea nu înțelegem nici dispozițiunile referitoare complinirii consiliului comunei rurale cu consilierii aleși de către satele aparținătoare comunei.

V. Atribuțiunile consiliul comunal.

Art. 30. Într'un stat constituțional drepturile câștigate trebuie să fie inviolabile, căci în caz contrar respectul legii nu impoartă nici o valoare.

Astfel fiind noi, Notarii comunelor rurale, conform prevederilor asigurate de legea pt. U. A. promulgată cu Inaltul Decret Regal No. 1972 din 13 Iunie 1925, având calitatea de funcționar de stat, dorim și vrem menținerea acestei situații, drept câștigat pe care îl socotim de cel mai scump deziderat al conduitei noastre în organismul vieții administrative, drept câștigat în urma valorii muncii noastre și a necesității publice, astfel fiind de acest cel mai sfânt drept al nostru, e lesne de înțeles, nu ușor ne vom putea lipsi.

Dispozițiunile articolului în chestiune sunt și lovesc direct în simțul nostru de ambiție, în puterea noastră de acțiune, deoarece noi înțelegem, că asigurarea unei bune administrații este condiționată de o independență.

Rolul important cel complinim în viața administrației comunale nu poate să admită contraste atât de evidențiate, ca noi, Notarii, să fim numiți alături de slujbașii satelor adecă a comunelor rurale, cu o calificăție de 4 cl. primare și a străjerilor comunali, de către Consiliile comunale, deoarece oricât de mult am ști să stimăm aceasta organizațiune, ținând seamă de pregătirele noastre înalte, nu poate fi cazul espresiunei de subordinație într'un mod atât de pronunțat.

Astfel solicităm și cerem de a fi numiți de către Ministerul de Interne la avizul și propunerea Președintelui Delegației Consiliului județean pe lângă garantarea

deplină a stabilității, ne putând fi transferați decât pe calea disciplinară.

Cerem și solicităm de a fi reprezentantul autorității centrale și în aceasta calitate organ de control, îndrumare și supraveghiere asupra administrației comunale rurale. Cerem aceasta motivat de faptul, că în viața administrativă complinim aceeași calitate cu a pretorilor și prefecților de județe.

Este un lucru dureros, că în opera în chestiune, persoana Notarului dispăre și dacă totuși să face amintire intru'n mod obscur, îl găsim alături de incasatorul satelor și a străjerilor comunali. E un lucru dureros și nu înțelegem aceasta depreciere, atunci când toată opera autorilor pe puterea intelectuală a noastră a Notarilor, viață, care fără munca noastră așiduă și bine chibzuită n'ar prezenta nici o valoare astfel ar rămânea literă moartă.

Menținerea Notarului ca organ de stat, prezintă pentru stat o chestiune vitală. Și în afirmațiunea acestor expresiuni ne sprijinim chiar de principiile d-lor autori prin declarația, că fără garanții legale nu e cu puțință intensitatea muncii și a energiei de producțiune. Iar fără de un sever control administrativ, nu pot fi garanții de legalitate.

Și dacă acesta este adevărul, pe care și noi, Corpul Notarilor îl adoptăm în întregime, întrebăm, care va fi soarta vieții administrative în cazul de față, când puțința intensității de muncă și energie de producțiune a Notarului comunal va fi diminuată în lipsă de asigurare de drepturi legale.

Credeam, că experiența atâtor decenii vor constitui izvoare reale într'u strângerea materialului operii în chestiune, astfel cu abandonarea sistemelor adoptate ca bune în instituțiile engleze și poate ale altor țări, se vor adopta acelea potrivite împrejurărilor noastre locale în consecință se vor raporta condițiilor noastre politice, sociale, culturale în general către aspirațiunile Neamului nostru.

Durere, prin prezentul proiect de lege ne-am desiluzionat complet, aflăm că d-nii autori sunt atât de străini de viața comunelor rurale.

Cărarea de urmat ar fi fost ușoară, deoarece în aceasta materie, putem zice avem cele mai bogate și prețioase indicații în operele apărute în organele profesionale ale noastre, drept care regretăm mult, că nu s'a ținut seamă de acelea principii menite a aduce o îmbunătățire vieții administrative.

Și întrucât, acest deziderat al nostru nu va lua ființă, în baza argumentelor plauzibile de cari ne am servit, declarăm, că pentru bunul mers al vieții administrative, pe viitor nu mai putem asuma răspunderea noastră.

VI. Funcționarea consiliului comunal (rural).

Art. 33. Administrația comunelor rurale în reali-

tate făcându-se de către Notari, cari de sigur și pe mai de parte vor fi rezponzabili de asigurarea bunului mers, să fie și dânsii în drept de a cere convocarea Consiliului în fiecare caz socotit de necesar. Notarul comunal asistând la toate ședințele Consiliului, să fie în drept de a da sfaturi și îndrumări administrației comunale.

VII. Delegația Consiliului.

Delegațiunea Consiliului comunal este obligată a cere avizul Notarului în fiecare chestiune în prealabil ce s'ar aduce vre o hotărîre.

De executarea atribuțiunilor în cadrele legii, Notarul rămâne rezponzabil.

Să se suprimă în întregime dispozițiunile pct-lui 12, cu privire la organizarea oficiului de stare civilă, întrucât legea în chestiune în forma ei actuală fiind inaplicabilă, desigur va urma modificare în sensul, că în comunele rurale acest oficiu va fi conferit Notarului, astfel nu va mai fi nevoie de aceasta dispozițiune.

VIII. Primarul și atribuțiunile lui.

Art. 40. Din dispozițiunile articolului în chestiune reiese în mod evident, că notarul de aci înainte nu va mai avea nici o atribuțiune în viața comunelor rurale, decât rămâne simplul funcționar de birou în calitate de greșier.

Prevederile acestui articol constituie o dispozițiune care va aduce la anihilarea în întregime a intereselor statului, viața administrativă va lua un regres a căror urmări vor fi dezastruoase și incalculabile.

Nu este admis a se trece așa de ușor și cu atâta nebăgare de seamă peste interesele statului. Păcatele ale acestor urmări vor fi prea grele și nu va fi posibilitate de restabilirea principiilor ce determină interesele statului.

În baza acestor considerente, pentru prevenirea neajunsurilor cerem și solicităm, ca primarul în exercitarea atribuțiunilor prevăzute în lege să fie supus controlului notarului și să fie obligat în fiecare caz a cere și avizul lui.

Art. 43. O dispozițiune imposibilă, din care reiese, că comuna de reședință a satelor va avea propriu-minte doi primari.

Organizația premeditată în acest fel, de sigur va produce un haos al vieții administrative, un sistem greoi, plin de formule și fără rost, care va fi greu de aplicat.

Se solicită suprimarea întregului articol și întrucât s'ar menține unitatea administrativă de sate — contrar părerilor noastre — acelea să se bucure ca fiind personalitate juridică, de deplină autonomie, în primul grad sub tutela județului, fie a delegației consiliului județan, în care caz nu mai e nevoie, că comuna reședință de sate să mai aibă doi primari.

IX. Serviciile comunale și personalul lui.

Art. 45—46. În fiecare comună va funcționa un notar și după necesitate unu sau mai mulți subnotari, în calitate de funcționari de stat, numiți la propunerea președintelui delegației județene de către ministerul de interne, asigurându-li-se o stabilitate reală, neputând fi transferați decât pe cale disciplinară.

Vor putea fi numiți de notar pe lângă celelalte condițiuni cerute funcționarilor publici :

- a) absolvenții școalelor de notari,
- b) liceanții în drept și științe de stat.

Pentru asigurarea unui element cât mai destoinic la baza vieții administrative se solicită înființarea școalelor de pregătire profesională administrativă, prevăzute în legea pentru unificarea administrativă din anul 1925, ca astfel titularii acestui post să aibă posibilitate de a străbate toate gradele ierarhiei administrative.

Poarta de validitate a forțelor merituoase și dornice pentru muncă cinstită și de apreciat, trebuie deschisă, mijloc, care va constitui o chezeșie a îmbunătățirii vieții administrative.

Reorganizarea corpului administrativ conform cerințelor timpului și evoluției, în consecință problema notarilor nu este o simplă chestiune profesională, — constituie o problemă de stat, constituie un interes de obște, aceasta prin așezarea la temelie statului un corp select, pentru recăștigarea în deplin a unui prestigiu care să aducă vieții administrative îmbunătățirea ce se solicită de obște.

În baza celor premerse combatem orice dispozițiune ce ar determina un regres al acestui ram de viață, în consecință un rău o nemulțumire a populației acestei țări.

Cerem echivalarea calificației a școalei științei de stat cu cea a școalei de notari, a căror titulari au la bază bacalaureat.

Cerem înaintarea pe loc a notarilor la rangul de pretori, dispozițiune, care ar aduce celea mai reale servicii asigurării unei bune administrațiuni, aceasta prin stimularea ambițiilor personale și în expresiunea resplății unei munci cinstitute.

Subnotarul, având la bază aceeași calificare să fie locțiitorul de drept al notarului în caz de absență, indeosebi să fie însărcinat cu redactarea proceselor verbale ale consiliilor și delegațiilor consiliilor comunale, acestea urmând a fi verificate și contrasemnate de către notarul comunei.

În general subnotarul va îndeplini tot atâtea însărcinări cu cari va fi încredințat de către notarul comunei.

Șeful biroului e notarul, în a cărui subordine stau toți funcționarii primăriei, în prima ierarhie, astfel și subnotarii.

Să se expună în lege, că notarul stă sub ordinele

directe ale pretorului în consecință a organelor, gradelor ierarhice administrative.

Înaintarea pe loc a notarilor la gradul de pretor se bazează pe sistemul adoptat în magistratura și armată, astfel o atare inovație în administrație numai progres ar însemna.

Fiecare comună reședință de notariat să aibă un percepător comunal, însărcinat fiind exclusiv cu administrațiunea chestiunilor de dare, singură măsură, care ar promova mult interesele financiare ale statului.

Și pentruca acest funcționar să aibă deplină independență către contribuabili, necondiționat să fie înrolat în categoria funcționarilor de stat, stând sub ordinele notarului.

E de obște cunoscut, că primăriile comunale sunt supraîncărcate cu tot felul de lucrări solicitate de către întreg organismul statului, astfel nu e greu de înțeles, că o muncă conștiințioasă și promptă, un rezultat bun nu se poate aștepta, decât dela o suficientă putere de producție.

Statului nu e admis, că pe aceasta chestiune se facă economizări.

X. Chestiunea lucrărilor particulare.

Art. 190. Cerem suprimarea dispozițiilor cuprinse în art. 190 din anteproiect, în consecință respectarea drepturilor câștigate și prevăzute în art. 372 din legea pentru unificarea administrative cu reintregirea dreptului de a redacta acte particulare și de către notarii diplomați, titularului din vechiul regat.

Nu intereselor noastre ținem a ne servi prin acest deziderat, deoarece nouă ne ar reveni prin aceasta pierdere de drept recompensă întregirea lefii în raport cu pierderea cauzată, nu, aici în primul rând avem o sfântă datorință de a apăra și sprijini interesele poporului de sub conducerea noastră, care nici când nu ar putea intra în concepția prevederilor anteproiectului, pentru ași pierde zile întregi cu redactarea unui act trebuincios și o sumedenie de bani cu redactarea aceluia de către avocat.

Și ca exemplu întrebăm, omul azi deplin sănătos mâine în agonia morții necesitat și nevoit fiind de soartea vieții de ași aranja chestiunile sale în materie de lăsamânt, cum va putea lua dispozițiuni, ca astfel împăcat cu conștiința să se treacă la eternitate.

Este o chestiune atât de delicată ținând în vedere interesele poporului, de care cu greu ne vom putea atinge și dacă totuși unele ambițiuni personale, străine de aceste sentimente vor abandona respectarea acestui serviciu adus în primul rând intereselor poporului, nemulțumirile și neajunsurile vor fi la ordinea zilei.

Art. 194. Pentru ridicarea prestigiului vieții administrative rurale și pentru asigurarea unui bun mers, necondiționat cerem și solicităm modificarea dispozițiilor cu privire la calificarea determinată pentru funcționari comunali, astfel ca admisibilitate în funcțiune

comunală rurală, cerem pregătirea de cel puțin 4 clase secundare.

Nu admitem regresul vieții atunci când lumea tinde spre înaintare și progresare, chestiune care ne ar discalifica față de străinătate și țările cu cultură înaintată.

Calificația de 4 clase primare se poate admite pentru străjerii comunei și nu pentru funcționarii aceleia.

Și se justifică aceasta solicitare motivat de faptul, că azi avem din abundență absolvenți ai școalelor recundare, dintre cari poate mulți ar îmbrățișa administrația, atunci și în cazul, că li s'ar asigura condițiuni favorabile.

În aceasta direcție trebuie să tindem întrucât de fapt dorim și vrem îmbunătățirea vieții administrative.

Art. 199. În autoritatea disciplinară, privind comunele rurale, să fie membru de drept și Notarul, aceasta în calitate de șef al biroului primăriei, organ, care cunoaște mai bine chestiunile funcționarilor dați în cercetare disciplinară. Astfel din aceasta comisiune ar urma a se suprima persoana primarului.

Art. 202. În comunele rurale aplicarea pedepselor disciplinare să cadă în competența Notarului, fapt prin care autoritatea Notarului s-ar ridica în măsură considerabilă, ceea ce ar rezulta o îmbunătățire a unui bun mers al chestiunilor oficioase.

XI. Administrarea finanțelor.

Art. 475. Pentru comunele rurale să se suprima în întregime augmentarea veniturilor prin crearea de taxe și cotizațiuni, în consecință să se introducă impozitul comunal, singură resursă care ar asigura chestiunile financiare în bune condițiuni.

Poporul dela sate, atât taxele cât și cotizațiunile fie acelea create pe lângă respectarea normelor, le consideră de creațiuni ilegale, astfel și urmărirea acelor nu în rare cazuri e aproape imposibilă, fără rezultat.

Pe urmă cerem să se mențină dispozițiunile art. 386 din legea pt. U. A. în ce privește dreptul Notarilor la indemnizație de transport și locuință, în felul, că locuințele să se asigure pe cât posibil în natură.

Aceasta ar fi în fuga condeiului dezideratele principale ale Corpului Notarilor, solicitări juste, parte bazate prin dispozițiunile vechilor legi, parte determinate de împrejurările vieții administrative dela comunele rurale, deziderate cari de bună seamă vor aduce servicii reale, în consecință vor ridica organismul statului la un nivel care va fi expresiunea unui progres și înmuntărire.

Ioan Stoica, vicepreședinte III. al Uniunii propune a se trimite M. S. Regelui Mihai I, Înaltei Regențe, d-lui prim-ministru Dr. Iuliu Maniu și d-lui ministru de interne Dr. Al. Vaida Voevod, telegrame prin care să se exprime devotamentul corpului notarial și încrederea, că desideratele noastre vor fi luate în dreaptă considerare, ceea ce congresul unanim admite.

D-nul președinte Alexandru Buha, propune alegerea unei comisiuni, care să întocmească moțiunea congresului împreună cu combaterea anteproectului pe articole, care să se înainteze d-lui ministru de interne, Dr. Al. Vaida Voevod, d-nului prim-ministru Dr. Iuliu Maniu și altor înalți funcționari din ministerul de interne, să se tipărească în multe exemplare pentru a fi trimise parlamentarilor prefectilor și altora.

Congresul alege următorii în comisiunea redactare. Pe lângă dl președinte pe dl Petru Popoviciu (Timiș-Torontal), dl Gheorghe Comșa vicepreș. II. al Uniunii, dl Ioan Stoica vicepreș. III. al Uniunii, dl Nicolae Olariu notarul I. al Uniunii, dl Nicolae Neagu notar IV. al Uniunii, dl Traian D. Mardan președintele Reuniunii județene Cetatea Albă și dl Gheorghe Colan președ. Reuniunii jud. Trei-scaune.

Dl Gheorghe Comșa (Brașov), propune ca comisia să nu se îndepărteze din București, până ce nu a întocmit moțiunea și a înaintat-o d-lor miniștrii, ceea ce congresul admite.

După acestea ne mai fiind obiecte de dezbateri, d-nul președinte Alexandru Buha, mulțumind participanților la congres pentru solidaritate corpului notarial din întreaga țară, manifestată în capitala țării la acest congres, menit a aduce cât mai curând izbânda cauzei noastre, mulțumind pentru participare onorațiilor oaspeți și reprezentanți a-i presei, închide congresul între aplauze furtunoase.

Moțiune

votată în congresul Uniunii Generale a notarilor comunali din întreaga Țară în București în ziua de 7 Mai 1929.

După ample discuțiuni în jurul anteproectului legii administrației locale Congresul având în vedere interesele înalte ale Statului Român precum și interesele comunelor rurale, a căror conducători de fapt sunt notarii comunali, pătruns de dragostea de țară și de neam, de iubire sinceră față de populațiunea dela sate, a cărei sfetnici buni și îndrumători au fost și sunt notarii comunali,

pentru apărarea intereselor profesionale ale tuturor notarilor din întreaga țară,

cu profund respect roagă Înalțul Guvern, ca la întocmirea proiectului său de lege pentru organizarea administrației locale, să binevoiască a lua în considerare următoarele deziderate ale corpului notarial.

Art. 1. — Să se întregească cu următorul aliniat ca at 3-lea aliniat.

»Satele și orașele României formează comune supuse prescripțiunilor legii de față».

In art. 1. — Alineatul ultim să se suprima cuvintele »și sectoarele comunale».

Art. 6. — Textul ante proiectului să se suprima și înlocuiască cu următorul:

»Comunele rurale, cari nu dispun de mijloace, se pot asocia pentru a-și susține serviciile de cari au nevoie și a-și plăti în comun personalul administrativ, tehnic, sanitar etc.»

Art. 12. — Alineatul 2 să se suprimă și înlocuiască cu următorul text:

»Funcționarii publici aparțin comunei, în care își au reședința oficială stabilă. Recunoașterea de membru al unei comune este de competența consiliului comunal respectiv.

Art. 13. — Să se suprimă — fiind în contradicere cu articolul precedent.

Art. 26. — Alineatul 1 să se întregască cu următoarele:

»In comunele rurale nu se va aplica fotografia cu carnet.»

Art. 24. — Să se suprimă în întregime și înlocuiască cu următorul text:

»Comunele rurale sunt datoare să aibă și să plătească personalul trebuincios administrațiunei comunei precum și personalul, a cărui întreținere este pus în sarcina sa prin diferite legi speciale,

să aibă și să întrețină o casă proprie pentru autoritatea comunală, localuri pentru servicii comunale și administrative, și locuințe corespunzătoare pentru funcționarii comunali și administrativi.

Art. 26. — Punctul 9 să se suprimă, asistența Judiciară fiind organizată deja prin art. 94—107 din legea pentru organizarea și unificarea corpului de avocați.

Redactarea actelor de notariat este un drept câștigat al notarilor comunali în comunele rurale, ei fiind obligați a îndeplini gratuit pentru săraci lucrările, cari de altfel sunt supuse taxelor cu excepția actelor de achiziție, conform regulamentului în vigoare.

Este deci inutil ca comuna să organizeze pe cheltuielile ei un serviciu special de asistență judiciară.

Art. 28. — Să se suprimă alineatul 2 și înlocuiască cu următorul text:

»Satele cari nu sunt persoane juridice nu au organe deliberative, ci numai organe executive și anume: un primar sătesc și 2 delegați.

Satele nu vor avea funcționari.

Art. 29. — Alineatul 1 să se întregască cu următoarele:

»Precum și din membrii de drept cu vot deliberativ Membrii de drept sunt:

a) preoții parohi.

b) dirigentele sau diriginții școalelor din comună,

c) medicul sanitar al comunei sau circumscripției sau alți reprezentanți al Ministerului Sănătății Publice și Ocrotirilor speciale,

d) medicul veterinar al comunei sau circumscripției sau alt reprezentant al Ministerului Agriculturii și Domeniilor,

e) un reprezentant al Ministerului Lucrărilor Publice.

În centre comerciale, industriale sau miniere câte un reprezentant al camerei de Comerț și Industrie, și al camerei Muncii.

Art. 30. — Punctul 1 și 3 cu începere dela cuvântul »precum«, și 4, 5 și 6 să se suprimă.

Art. 34 — alineatul ultim să se adauge: »precum și la cererea notarului.»

Art. 35 alineatul 3 să se întregască după cuvintele »pretorul poate asista« cu următoarele:

»iar notarul este obligat a asista.»

alinatul 4 să se suprimă — vezi art. 19.

Art. 39 punctul 11. — Să se suprimă, fiind trecută această atribuție în competența primarului și notarului comunal.

Art. 39 punctul 12. — Să se suprimă, notarul urmând a fi ofițerul stărei civile.

Art. 40. — După alineatul 10, să se adauge următoarele: »El eliberează certificate de notorietate publică și de paupertate:

Art. 45-46. — Să se suprimă: recunoscându-se notarul de reprezentant al autorității centrale, tratându-se despre numirea, atribuțiunile sale etc. sub un titlu separat.

Art. 45-46. Se va înlocui cu următorul text: funcționarii comunali se bură de toate drepturile și garanțiile prevăzute în statutul funcționarilor publici.

Ei sunt numiți de primar și delegațiunea consiliului comunal cu avizul conform al comisiunei pentru propuneri de numiri și înaintări prevăzută de statut.

Pedepsele trecute în statut la art. 51 sub punctele 1—2 li se vor aplica de notar.

Funcționarii comunelor rurale au dreptul la pensie în modul și condițiunile prevăzute în legea generală de pensii.

Art. 52. — Să se suprimă și înlocuiască cu următorul text: »sunt membri de drept cu vot deliberativ;

a) dirigențele sau diriginții școlilor din comună:

b) preoții parohii, reprezentanții cei mai înalți în grad ai Ministerelor Sănătății Publice și Ocrotirilor Sociale, Agriculturii și Domeniilor și Lucrărilor Publice

În centrele comerciale, industriale sau miniere câte un reprezentant al Camerilor de Agricultură, de Comerț și Industrie și Muncii.

Art. 53. alineatul 1. — Să se suprimă cuvintele »și casierul comunal« — el fiind funcționar public este numit și nu ales. Vezi art. 45—46 modificat.

Art. 54. — Să se suprimă ultimul și penultimul și din alineatul 1, după »cuvintele aceste sate«, după care se adauge: »neavând personalitate juridică, nu au nici organe deliberative, ci numai organe executive și anume:

a) primarul sătesc:

b) 2 delegații sătești, aleși prin votul obștesc al tuturor alegătorilor din sat.

Art. 54. alineatul 2 art. 55—64 inclusiv. — Să se

suprime (a se vedea art. 33, 41 și 108 din Constituție cari nu recunosc exercitarea suveranității națiunii, decât prin delegații adică prin consilii comunale și județene iar nu direct prin adunări populare obștești.

Art. 55. — Ultimul aliniat să se suprimă și înlocuiască prin »primarul sătesc este membru de drept în Consiliul Comunal«.

Art. 66. — În aliniatul I cuvintele »adunării sătești« să se suprimă și înlocuiască cu următoarele: »al satului«.

Art. 66. — Punctul 2—4 să se suprimă și înlocuiască cu următoarele: »apărarea intereselor satului înaintea consiliului comunal«.

Art. 68—81 inclusiv să se suprimă.

Art. 108. — La aliniatul ultim, după cuvintele: »are pretorul«, se va adăoga: »și notarul«, să se întrească cu dispozițiunile art. 247.

Art. 109. — Să se întrească cu art. 244.

Art. 149. — Să se suprimă șirul al 2-lea cu începere dela cuvântul: »dreptul« până la cuvântul »superioare« din șirul patru.

Numirea, înaintarea și licențierea tuturor funcționarilor, urmând a fi de competența delegației consiliului comunal, sub rezerva dispozițiilor statutului.

Art. 151. — În șirul 4, după cuvântul »disciplinare« să se adauge următoarele: »cu respectarea statutului«.

Art. 164. — La aliniatul, 2, după cuvântul: »administrează« să se adauge: »cu îndrumarea notarului«. Făcând această întregire, textul acestui aliniat ar fi următorul: »El administrează, în comunele rurale, cu îndrumarea notarului, toate interesele comunei, sau împreună cu delegația consiliului, sau cu consiliul comunal, după prevederile legii«.

Art. 167. — În șirul al 2-lea după cuvântul »primar« să se adauge următoarele: »în comunele rurale de comun acord cu notarul«.

Art. 168. — După cuvântul »primarul« să se adauge cuvintele: »în comunele rurale de comun acord cu notarul«.

Art. 170. — Aliniatul 8 să se suprimă, în comunele rurale notarul să fie ofițerul stării civile, actele stării civile fiind de atribuția Statului și nu constituie un interes local (a se vedea art. 23 din constituție). Aliniatul 10 să se suprimă.

Art. 171. — După cuvântul »drept« să se adauge cuvintele: »în comunele rurale, de comun acord cu notarul«.

Art. 183. — Să se suprimă alin. 1 și să se înlocuiască cu următorul text: »fiecare comună urbană va avea un secretar, iar fiecare comună rurală un notar, un casier și personalul necesar pentru serviciile comunale«.

Art. 184. — Alin. 2 șirul ultim, cu începere dela cuvântul »întru cât« să se suprimă. Aliniatul 3 și 4 să

se înlocuiască cu următoarele: »Funcționarii comunali se bucură de toate drepturile și garanțiile prevăzute în statut. »Funcționarii comunali sunt numiți de delegația consiliului comunal, cu avizul conform al comisiunii pentru propuneri de numiri și înaintări prevăzute de statut.

În comunele rurale pedepsele de sub punctele 1 și 2 al art. 51 din statut, se pot aplica funcționarilor comunali de către notarul comunal.

Funcționarii comunelor rurale beneficiază de legea generală de pensii, ca și funcționarii de stat, a județelor și comunelor urbane.

Art. 186 — se suprimă.

Art. 189—190 se suprimă. Atribuțiile, retribuțiile, numirea, înaintarea notarilor și condițiile de admisibilitate, stabilitate, și pedepsele disciplinare pentru notari, să fie tratate sub titlu separat privitor la: reprezentanții autorității centrale, organe de control.

Art. 194. — Punctul a șirul 2, după cuvântul »clase« cuvântul »primire« să se suprimă și înlocuiască cu cuvântul »secundare«.

Art. 199—209 inclusiv, să se suprimă, dispozițiile statutului să li se aplice și funcționarilor comunali.

Art. 327. — La alin. 7 să se întrească în șirul al 3-lea, după cuvântul »fixa« cu următoarele: »pe toți notarii comunali și«.

Art. 330. — Să se întrească după alin. 1 cu următoarele: »Ei au jurisdicțiunea contravențională«.

Art. 332. al 1. Să se suprimă și înlocuiască cu următoarele: »în fiecare plasă pe lângă primpretor, vor funcționa după nevoie unul sau mai mulți pretori, un secretar, un contabil, retribuit ca și primpretorul de către Stat, precum și un medic și un veterinar al plășii retribuit de județ.

Art. 408 al. 5, să se întrească cu următorul: »în comunele rurale de către notarul comunei« (a se vedea art. 135 din legea pentru unific. administrativă în vigoare).

Art. 411. — Aliniatul 3, șirul 2, »cuvântul primarul« să se suprimă (a se vedea art. 178 de lege p. Unif. ad-trativă în vigoare).

Art. 428. — Punctul 1 să se întrească cu următoarele: »și pe notarii din comunele rurale«.

După art. 428, sub un titlu nou pentru: *Reprezentanții puterii Centrale și de control sub un capitol separat, să se prevadă dispozițiile privitoare la NOTAR precum urmează:*

Art. Notarul este reprezentantul autorității centrale organ de inițiere, colaborare și control permanent și imediat al Statului cu administrațiile comunelor rurale. El funcționează sub conducerea și controlul prefectului.

El are dreptul de control permanent și imediat asupra tuturor funcționarilor din comună, afară de justiție și armată, sub a lui conducere vor lucra toți func-

ționarii publici, cu excepția acelor de specialitate, cum sunt: funcționarii fermelor, funcționarii căilor ferate, acei ai direcțiunii poștelor, telegrafelor și telefoanelor, funcționarii fermelor, funcționarii silvici etc.

El poate delega în scris parte din atribuțiunile sale notarului.

Art. — In caz de concediu, absență, demisiune, suspendare, revocare sau orice altă împiedicare a notarului, el este înlocuit în funcțiunile sale prin subnotarul, în lipsă prin notarul unei comune învecinate, delegat în acest scop de primpretorul plășii.

In comunele care au mai mulți subnotari, — el va fi înlocuit prin primul subnotar, ori în lipsă prin un alt subnotar, în ordinea vechimei în funcțiune ori în lipsă a acestora prin notarul unei comune învecinate delegat pentru acest scop de primpretorul plășii.

Art. — In calitate de reprezentant al autorității centrale notarul este însărcinat cu:

Aplicarea legilor, regulamentelor de administrație publică, ordonanțelor instrucțiunilor și a oricăror altor acte, pe cari legea le cere a fi date publicității ca emanând dela puterea executivă.

Publicarea se va face prin afișe strigări și prin citire în public:

Executarea dispozițiilor privitoare la culegerea datelor statistice.

Executarea măsurilor de siguranță generală și poliție;

Supravegherea administrației și întreținerii bisericilor și a tuturor stabilimentelor și instituțiilor de binefacere, asistență socială și utilitate publică din cuprinsul comunei;

Inspectarea acestor așezăminte, și cu privigherea, ca ele să nu se abată dela voința donatorilor și testatorilor, sau dela actele de fundațiuni, semnalând neajunsurile sau abaterile constatate autorității de care depinde instituția, vestind totodată și pe primpretorul plășii;

Controlarea activității tuturor persoanelor juridice de drept privat din comună (reuniuni, societăți, asociații, syndicate, etc.), — fiind dator a sesiza autoritățile judecătorești și vesti pe primpretor despre abaterile constatate.

Îndeplinirea tuturor însărcinărilor ce-i sunt date prin legi și regulamente.

El este șeful poliției administrative din comună. In această calitate el ia măsuri pentru prevenirea infracțiunilor și îngrijește de menținerea ordinii și siguranței publice. Sub directă conducere a lui sunt puse organele polițienești din comună; el poate da ordine și jandarmeriei care este obligată să le execute în dată.

In caz de rebeliune, intruniri sedicioase sau tumultuoase în locuri deschise, împotrivire la executarea legilor, regulamentelor sau ordonanțelor sau în caz de alte evenimente neprevăzute, cari ar amenința ordinea

publică, siguranța persoanelor și proprietăților, — ia măsurile dictate de împrejurări pentru a împiedeca desordinea, iștiințând îndată pe primpretorul plășii.

El este ofițer al poliției judiciare.

In această calitate el poate lucra fie din inițiativă proprie, fie prin delegație. El poate să constate abaterile și orice contravențiuni la diferite legi și regulamente și să aplice pe dată o pedeapsă, care nu poate depăși 1000 lei amendă.

El este ofițer al stării civile.

Art. — In calitate de colaborator cu administrația comunei rurale, notarul are controlul și supravegherea tuturor serviciilor, oficiilor și stabilimentelor comunale.

Împreună cu primarul și delegațiunea consiliului întocmește ordinea de zi și pregătește toate lucrările, cari trebuiesc aduse în discuțiunea consiliului comunal.

Veghează și ia măsurile necesare, ca să execute hotărârile consiliului comunal și ale delegațiunei permanente.

Supraveghează respectarea regulamentelor.

Îngrijește ca să se întocmească și țină la curent inventarul de întreagă avere a comunei, în condițiunile prevăzute de lege.

Îngrijește de proprietățile comunei și ia la timp măsurile necesare pentru repararea și buna întreținere a clădirilor. Privighează ca bunurile să nu fie cotate și ia măsuri pentru conservarea sau reîntrarea lor în patrimoniul comunei. Îngrijește ca bunurile producătoare de venituri să fie arendate, închiriate sau exploatate în modul cel mai folositor.

Caută veniturile comunale, supraveghează exacta întocmire a rolurilor, îngrijește de strângerea veniturilor la timp și verifică starea veniturilor și cheltuelilor comunei de câte ori va găsi cu cale și cel puțin în fiecare lună odată, încheind despre aceasta proces-verbal în dublu exemplar, dintre care unul îl va supune consiliului comunal, iar al doilea exemplar îl va înainta primpretorului.

Supraveghează lucrările comunale, cari se execută în regie.

Inspectează căile comunale spre a se încredința de starea lor, luând măsuri a se activa lucrările pentru construirea și întreținerea străzilor, drumurilor, podurilor și altor lucrări de asemenea natură puse de lege în sarcina comunei.

Împreună cu primarul reprezintă comuna în justiție și înaintea tuturor autorităților, putând face în cazuri urgente orice act în justiție necesar conservării unui drept, rămânând a fi ratificat ulterior de consiliu, încheie și semnează actele și contractele de orice natură ale comunei în formele și conform regulilor stabilite prin legi și regulamente, eliberează certificate de notorietate publică și de paupertate, dispune ordonanțarea plăților și semnează ordonanțele, îndeplinește toate actele, cari nu sunt rezervate în mod special consiliu-

lui comunal sau delegației permanente, privitoare la administrarea și apărarea intereselor comunei.

Priveghează buna păstrare a arhivelor, titlurilor, documentelor și registrelor de stare civilă, îngrijind, ca aceste acte să nu se piardă, să nu se instrăineze sau să nu se sustragă.

Ține listele electorale, registrele de naționalitate, cadastrul fonciar, registrele pentru eliberarea biletelor de vânzarea vitelor, transcrierea dreptului de proprietate asupra lor și registrele pentru intabularea lor.

Desface poșta, expediază toate lucrările și semnează corespondența cu toate autoritățile publice.

Împreună cu primarul și delegațiunea consiliului numește, înaintează și licențiază din serviciu funcționarii comunali și personalul subaltern al comunei și hotărăște asupra pedepselor.

Îngrijește de aplicarea măsurilor de igienă și salubritate publică, de edilitate și poliție comunală.

Supraveghează poliția moravurilor și este dator a lua toate măsurile pentru a asigura moralitatea, sănătatea și liniștea publică.

Are poliția spectacolelor și poate opri spectacolele pentru a asigura paza liniștei și a moralității publice.

Împreună cu primarul și delegațiunea consiliului dă autorizațiuni necesare pentru construcțiuni, reconstrucțiuni, reparațiuni de clădiri și împrejmuiți conform planurilor de aliniere și regulamentelor, luând avizul conform al serviciului tehnic respectiv, dacă acest serviciu există la primărie sau al serviciului care îl va înlocui.

Împreună cu primarul ordonă prestațiuni în natură pentru servicii necesare, urgente și în cazuri de calamitate publică.

Art... Notarul împreună cu primarul este în drept a da ordonanțe cu privire la măsurile ce-i sunt date în atribuțiunile sale, ale primarului, delegațiunei permanente sau ale consiliului.

Aceste ordonanțe vor fi în prealabil comunicate primpretorului plășii, care le este în drept să le anuleze în întregime sau să suprimă din ele dispozițiunile contrarii legilor și regulamentelor sau intereselor superioare de stat, cu drept de apel pentru notarul la subprefectul județului în termen de 10 zile dela comunicarea hotărârii.

Ordonanțele privitoare la chestiuni sanitare, agricole, veterinare, de lucrări publice sau alte specialități, vor fi date în urma consultării prealabile cu șeful de serviciu respectiv și contrasemnate de acesta.

Oricare cetățean este în drept a face întâmpinări în contra ordonanțelor. Aceste întâmpinări însă nu se suspendă executarea ordonanțelor.

Ordonanțele nu devin executorii decât după ce au fost aduse la cunoștință publică prin afișare, publicare și strigări, când conțin dispozițiuni generale, și prin

notificări individuale făcute interesatilor, în celelalte cazuri.

Afișarea și publicarea se constată prin procese verbale semnate de notarul și primarul, iar încunoștințările individuale prin dovezi de primire.

Contravențiunile la ordonanțe se vor judeca și pedepsi conform prescripțiunilor din legi și regulamente.

Sancțiunile prescrise în ordonanțe nu vor întrece pe acelea prevăzute pentru călcarea legilor și regulamentelor.

Asupra ordonanțelor și întâmpinărilor făcute în contra lor primpretorul este obligat a se pronunța în termen de 10 zile dela înaintarea lor, în acelaș termen se va pronunța și subprefectul asupra apelului declarat în contra hotărârii primpretorului privitoare la anularea integrală sau parțială a ordonanțelor date de notarul și primarul.

Împreună cu primarul ordonă și aplică măsurile de poliție comunală conform legilor și regulamentelor.

Art.... În consiliul comunal și delegația consiliului el poate lua cuvântul și face propuneri, având vot deliberativ în afară de chestiunile în care este vorba de actele lui proprii; contrasemnează toate actele consiliului și ale delegației sale; el afișează în termen deliberățiunile consiliului și constată faptul prin proces-verbal; împreună cu primarul, comunică potrivit legii și înaintează spre aprobare deliberațiunile consiliului; și îndeosebi este însărcinat să înscrie într'un registru toate hotărârile consiliului și ale delegațiunii.

Art.... Notarul dresază procesele verbale de constatarea cazurilor de moarte, ia măsurile pentru asigurarea bunurilor succesoriale, inventariază și prețuie averile rămase, regulează moștenirile pe cale pașnică, înlesnind împărțeala voluntară și înaintează întreg dosarul judecătoreiei de ocol.

Ține în evidență minorii și interzișii din comună, veghează, că fiecare minor sau interzis să aibă reprezentantul său legal, propune tuturor sau curator atunci, când nu este numit tutor sau curator, face propunerea pentru întocmirea consiliului de familie, controlează și supraveghează gestiunea tutorilor și curatorilor, îngrijește ca socotelile să fie date la timp, este în drept a cere excluderea sau destituirea tutorilor, în caz de ne-reguli sau neglijență.

În comunele rurale nereședințe de judecătoreie de ocol conformându-se legii pentru autentificarea actelor, — are dreptul să autentifice orice acte în cari ar interveni vreun locuitor din comuna sa, sau cari ar fi privitoare la bunuri situate în comună sa, legalizează semnăturile locuitorilor din comună de pe orice acte, dă dată certă actelor sub semnătură privată, când îi se va face asemenea cerere, liberează copii autentice de pe orice acte ce-i se vor prezenta de părți, conservă documentele, titlurile, actele ce îi se predau spre pază,

eliberând cuvenita dovadă de primire.

Art. — Notarii stabili sunt datori: A da consultații gratuite tuturor locuitorilor, cari se vor adresa lui;

A redacta petițiuni, certificate, testamente, în interesul particularilor, sau acte de notariat de orice natură și valoare între orice persoane, dintre cari cel puțin una are domiciliul sau reședință, sau proprietate imobiliară în circumscripția lui, primind pentru aceasta o plată anume fixată, potrivit dispozițiilor regulamentului în vigoare.

Săracilor nu li se va lua nici o plată.

Art. — Notarul este președintele asociațiunii comunale (comună administrativă, cerc notarial) formată potrivit prevederilor Art. — privitoare la asociațiunea comunelor și județelor ale prezentei legi, — din mai multe comune rurale cu mijloace restrânse, cu aprobarea Prefectului conformă cu avizul delegațiunii permanente județene, pentru împlinirea unor atribuțiuni date prin lege în competența lor și pentru a suporta unele cheltuieli de administrație.

Art. — Notarul este ajutat la îndeplinirea atribuțiilor sale, de unul sau mai mulți subnotari și de funcționarii comunali, cari toți stau sub ordinele directe ale notarului.

Art. — În localitățile în cari necesitățile serviciului ar cere se vor înființa și posturi de subnotari retribuite de Stat.

Numărul subnotarilor pe notariate se stabilește de Prefect cu avizul conform al delegațiunii județene, în urma raportului motivat al prim pretorului respectiv.

La stabilirea numărului subnotarilor se va avea în vedere numărul populațiunii, situația topografică a comunelor și greutatea serviciului. În caz dacă Statul din considerente bugetare nu va putea retribui pe subnotari, comunele vor lua această sarcină asupra lor.

Art. — Funcțiunea de notar comunal corespunde funcțiunii de șef de serviciu, funcțiunea (de subnotar corespunde funcției de șef de birou.

Art. — Notarii și subnotarii se numesc de Prefect cu avizul conform al comisiunii speciale pentru propuneri de numiri și înaintări dintre cei mai meritoși candidați. Ei se bucură de stabilitate în funcțiune și în locul unde funcționează și nu pot fi transferați decât la cerere în locuri vacante sau prin consimțământ reciproc cu avizul comisiunii speciale pentru propuneri de numiri și înaintări.

Numirile și transferările se vor publica în Monitorul Județului respectiv.

Postulanții cari nu au fost numiți sau transferați în locul publicat de vacant au drept de apel la Ministerul de Interne.

Dreptul de apel se va exercita în termen de 10 zile după publicarea actului de numire sau transferare în Monitorul Județului.

Cererea de apel se va înainta Prefectului care este

dator a o înainta în termen de 10 zile dela expirarea termenului de apel, — Ministerului de Interne spre decizie. Ministerul se va pronunța înăuntrul termenului de o lună de zile, de când a fost sesizat cu cererea de apel.

Art. — Ori de câte ori se face un loc vacant de notar, subnotar, prefectul publică vacanța prin Monitorul Județului și prin o revistă de specialitate, fixând data până la care trebuiesc înaintate cererile. Termenul pentru înaintarea cererilor nu poate fi mai scurt de cât 30 de zile dela apariția publicațiunii în Monitorul Județului.

Candidații cari voesc a fi transferați sau numiți în funcțiunea vacantă vor îndrepta cererile lor către Prefect.

Cei care ocupă în mod definitiv un post și candidează la un post de aceeași categorie cu cel publicat vacant vor fi preferați în ordinea titlului, a vechimei, în măsura notelor din cazierul personal și a notelor obținute la examenul de capacitate.

Comisiunea specială pentru propuneri de numiri și înaintări având în vedere titlul, vechimea și notele de calificare, hotărăște prin proces verbal, dacă vreunul dintre candidați merită transferarea sau numirea cerută.

Art. — Comisiunile speciale pentru propuneri de numiri și înaintări a funcționarilor administrativi din serviciul exterior al Ministerului de interne funcționează pe județe și se compun din 3 membri și anume: Subprefectul județului care este președintele comisiunii.

Un primpretor delegat din sânul lor de către primpretorii din județ întruniți în acest scop.

Un notar desemnat de organizația județeană a notarilor din notarii activi din județ.

Comisiunea specială se va întări prin deciziune de către prefect.

Art. — Pentru a ocupa o funcțiune de notar, și subnotar, în afară de condițiunile generale, ce se cer funcționarilor publici și de depunerea examenului de capacitate, ce se cere dela candidații numiți prima oară în funcțiune publică de administrație, se cere candidatului bacalaureatul și diploma de absolvire a școlii de pregătire profesională administrativă, și încă:

a) pentru funcțiunea de notar să fi servit cel puțin 2 ani ca subnotar sau secretar de notar;

b) pentru funcțiunea de subnotar să fie făcut stagiu de un an și depus examenul de capacitate, prevăzut de statutul funcționarilor publici.

Art. — Diploma de absolvire a școlii de pregătire profesională administrativă având de bază bacalaureatul se consideră de titlu academic și dă drept la înaintare în toate funcțiunile erarhiei administrative.

Școlile de administrație comunală, cari au funcționat în Transilvania și actualele școli speciale de notari se recunosc similare școlii de pregătire profesională administrativă mai sus zisă.

Art... Până la organizarea învățământului pentru pregătirea profesională administrativă și până se va obține numărul suficient de absolvenți, vor putea fi numiți notari și subnotari la vacanțe, în următoarea ordine de preferință:

- a) Licențiații în drept și științe de stat,
- b) Absolvenții școalelor de notari din Arad, Făgăraș și Lugoj.
- c) Absolvenții școalelor de notari din v. regat.

Toți candidații înainte de numire trebuie să treacă examenul de capacitate prevăzut de statutul funcționarilor publici.

Art... Numirea în funcțiunile de notar și subnotar a candidaților cu calificațiunea prevăzută la articolul precedent este provizorie.

Stabilitatea acestora se va putea declara:

- a) pentru funcțiunea de notar numai după trecerea a 2 ani neîntrerupți dela numire,
- b) pentru funcțiunea de subnotar numai după trecerea de un an dela numire.

Art... Notarii și subnotarii stagiați se bucură de toate drepturile prevăzute în statutul funcționarilor publici, afară de stabilitate.

Stabilitatea notarilor și subnotarilor prevăzuți în articolul precedent precum și stabilitatea subnotarilor proveniți din școlile de pregătire profesională administrativă, se declară prin deciziune de către Prefect în baza avizului conform al comisiunii speciale pentru propuneri de numiri și înaintări.

Notarii și subnotarii provitorii, cari îndeplinesc condițiunile de admitere și cari la punerea în aplicare a legii de față au o vechime de cel puțin 2 ani consecutivi, sunt considerați de stabili.

Notarii și subnotarii deveniți stabili se bucură de toate drepturile prevăzute în Statutul funcționarilor publici și în legea de față.

Art... În afară de drepturile cuprinse în statutul funcționarilor publici, notarii și subnotarii definitivii (stabili) au următoarele drepturi:

a) Dreptul de a înainta în toate funcțiunile erarhiei administrative până la director general, dacă au titlurile academice și meritele profesionale cerute pentru exercițiul funcțiilor respective.

b) Dreptul de înaintare pe loc după vechime în funcțiune și anume:

I. Notarii proveniți din școalele de pregătire profesională administrativă.

Notarii stabili, doctori sau licențiați în drept și științe de stat.

Notarii stabili, absolvenți ai școalelor din Făgăraș, Lugoj și Arad.

Notarii actuali stabili, cari cad în prevederile art. 62 din legea pentru statutul funcționarilor publici (cari se găseau în funcțiune în 1916) și se găsesc în funcțiune la punerea în aplicare a prezentei legi.

Vor fi înaintați pe loc tot la câte 2 ani până la gradul funcției de director clasa I. inclusiv.

II. Notarii, cari nu cad în categoriile de sub punctul I, vor putea înainta pe loc tot la câte 2 ani dar numai până la gradul funcției de șef de serviciu clasa I, inclusiv și numai după absolvirea cursurilor speciale administrative de completare.

III. Subnotarii actuali, cari întrunesc una din condițiile arătate mai sus sub I. vor putea înainta pe loc tot la 2 ani, începând dela gradul funcțiunei de șef de birou clasa I. până la gradul funcțiunei de șef de serviciu clasa I, inclusiv. Ceilalți subnotari vor putea înainta pe loc tot la câte 2 ani însă numai până la gradul funcțiunei de șef de birou clasa I, și numai după absolvirea cursurilor speciale administrative de completare.

Anii serviți ca subnotar se vor lua în considerare la înaintarea notarului pe loc după vechime.

Notarii și subnotarii stabili vor primi din 4 în 4 ani gradații de câte 25% asupra salariului.

Numărul gradațiilor se fixează la 8. Notarilor și subnotarilor aflați în funcție la punerea în aplicare a legii de față li se vor acorda aceste gradații, ținându-se seama de vechimea lor în serviciu. Anii serviți ca subnotar să iau în considerare la acordarea gradațiilor notarilor avansați ca atari din funcția de subnotar.

c) dreptul de a fi judecați de comisiuni disciplinare speciale înființate pe județe, cari se compun din Primul președinte sau președintele tribunalului orașului de reședință, pretorul sau notarul din comisiunea specială pentru propuneri de numiri și înaintări după cum va fi cazul și un director sau subdirector delegat, de consiliul județean, cu drept de apel la comisia disciplinară regională, ca suprema instanță instituită la sediul regiunii și compusă din primul președinte sau președintele curții de apel, un subprefect și un funcționar superior dela regiune.

d) dreptul la concediu de odihnă și anume:

în primii 10 ani dela data numirii în funcțiune publică 30 zile anual,

iar după 10 ani de serviciu 45 zile anual,

e) dreptul la concedii de studii până la un an cu plata integrală a salariului și accesoriilor.

Concedii mai lungi va putea acorda Ministerul de Interne.

Art... Notarii și subnotarii, pe timpul când îndeplinesc serviciul militar temporal (manevre, concentrări etc.) au dreptul la întreg salariul bugetar al funcțiunii lor cu toate accesoriile.

Art... Trecerea la pensiuă a notarilor și subnotarilor, se hotărăște de către comisiunea specială pentru propuneri de numiri și înaintări, conform legii generale de pensiuă. Punerea în retragere se face prin deciziunea Prefectului.

Art... Notarii și subnotarii pot fi scoși la pensie din oficiu după vârsta de 65 ani împliniți, dacă au 35

ani serviciu efectiv. În acest caz scoaterea la pensie se aplică de prefect în urma avizului motivat dat de comisiunea specială pentru propuneri de numiri și înaintări pe baza notelor din statul de serviciu al funcționarului.

După vârsta de 65 ani împliniți Prefectul va lua din nou avizul comisiunii speciale pentru propuneri de numiri și înaintări asupra scoaterii la pensie a funcționarului sau menținerii lui în serviciu.

Soția și copiii funcționarului (fie notar, subnotar), mort sau rămas infirm din cauza unei boli infecțioase sau a unei accident, contractate de funcționar în timpul și din cauza serviciului, au dreptul la pensie întreagă, oricare ar fi numărul anilor serviți.

Art... Notarii și subnotarii, primesc dela stat salariul, ajutorul familiar și adausul pentru scumpetea traiului iar dela comună sau comunele asociate pentru serviciile prestate în interesul comunei sau comunelor:

locuință corespunzătoare cu grădină în natură sau indemnizație de chirie potrivit împrejurărilor locale; lemne de foc în natură după trebuință;

un adaus local după măsura mijloacelor și greutatea serviciului, în numerar, sau uzufructul unui lot de pământ cultivabil.

În caz dacă Statul din considerente bugetare nu va putea retribui pe subnotar, comunele vor lua această sarcină asupra lor.

Art... Afară de retribuțiile înșirate în articolul precedent, comuna sau comunele asociate sunt datoare a suporta diurnele de deplasare, cheltuelile de transport și de reprezentare ale notarului, împreunate cu îndeplinirea serviciului său.

Indemnizația pentru diurnele de deplasare, cheltueli de transport precum și indemnizația de reprezentare a notarului se stabilesc de prefect în baza avizului delegațiunii a județului.

Art... — În comunele acelea, în cari notarii au beneficiat până în prezent de uzufructul sesiunilor notariale scutite chiar și dela expropriere, sau înființate tocmai în baza legii pentru reforma agrară sau au beneficiat de diferite naturalii (grâu, porumb, ovăz, furaj, etc.), — ei vor continua să se bucure și pe mai departe de aceste retribuțiuni, nu vor avea însă drept la adausul local prevăzut mai sus la Art.

Art... — Comuna sau comunele asociate sunt datoare să aibă și întrețină localurile trebuincioase pentru cancelaria notarială, a îngrijii de încălzirea și curățirea acestor localuri, a plăti oamenii de serviciu și a suporta cheltuelile de cancelarie.

Unde încă nu sunt locuințe în natură pentru notari, subnotari — comunele vor îngriji să se clădească locuințe corespunzătoare.

În comunele acelea în cari încă nu sunt înființate sesiuni notariale se vor înființa; destinându-se pentru acest scop suprafețele necesare chiar și din izlazuri comunale.

Art. — Încadrarea notarilor, subnotarilor, în grade și cu gradațiile fixate de legea de față se va face de comisiunea specială pentru propuneri de numiri și înaintări, care comisiune va avea în vedere titlurile, vechimea, funcțiunile și activitatea desfășurată în funcțiunea ce ocupă respectivul funcționar. Lucrările de încadrare se vor termina în termen de cel mult 60 zile dela punerea în aplicare a legii de față.

Deciziunile de încadrare se vor comunica funcționarilor cu mențiunea că sunt în drept, în termen de 30 zile dela data comunicării, a face contestație la comisiunea centrală pentru propuneri pe numiri și înaintări, împotriva încadrării greșite și în cazul când aceasta s'ar fi făcut cu încălcarea dispozițiilor legii de față.

Tabloul alcătuit de comisiunea de încadrare va fi însoțit de un aviz motivat și înaintat împreună cu toate contestațiile introduse Ministerului de Interne spre aprobare.

Tabloul de încadrare odată aprobat și publicat în „Monitorul Oficial“ rămâne definitiv, după care nimeni nu mai poate fi încadrat decât în conformitate cu legea de față.

Art... Prefectul cu avizul conform al comisiunii speciale pentru propuneri de numiri și înaintări poate acorda în mod excepțional titlul onorific de primnotar — notarilor înaintați la gradul de subdirector pentru activitatea lor laborioasă desfășurată în interesul administrației generale și locale.

Art... Notarii și subnotarii, cari nu au cel puțin diploma de absolvirea școalei de notari din Făgăraș, Lugoj și Arad și nu cad sub prevederile art. 62 din legea pentru statutul funcționarilor publici, nu vor putea înainta pe loc după vechime, decât dacă vor absolvi cursurile speciale administrative, care urmează să se organizeze pe lângă facultățile de drept și eventual pe lângă școalele de notari.

Aceste cursuri se vor înființa prin un regulament special cel mai târziu până în 2 luni după punerea în aplicare a legii de față.

Art... Se respectă toate drepturile de orice natură, de cari beneficiază notarii și subnotarii, cari se vor găsi în serviciul administrației la punerea în aplicare a legii de față (pentru organizarea administrațiunii locale).

Art. 440. După cuvintele: „și pretorii“ se va adăuga următoarele: „și notarii în comunele rurale“.

Art. 450. Alin. 2. la șirul 8, după cuvintele „pretorii“ se va adăuga: „și notarii“.

— alin. 3 șirul 6, după cuvintele: „sau prin“ se va adăuga în loc de cuvântul „primarii“ cuvântul „notarii“.

Art. 478 și 479. Să se admită aruncul comunal și județean pentru acoperirea deficitului dintre veniturile și cheltuețele comunei, astfel că aceia diferență să se poată repartiza în sarcina locuitorilor comunei, după venitul net al lor impozabil cu impozitele Statului înșirate în rolurile impozitelor Statului.

Această diferență se va stabili în baza bugetului comunal, de consiliul comunal, aprobat de delegația județeană.

Art. 533. Să se redacteze astfel: deschiderea creditelor suplimentare și extraordinare se face de către consiliul comunal fără altă aprobare.

Art. 537. Ordonanțarea se va face până la 31 ale lunii Decembrie, iar plățile să se facă până la 15 Ianuarie al anului viitor.

În acest sens să se modifice dispoziția din anteproiect.

Între dispozițiunile transitorii să se introducă următoarele:

„Se respectă toate drepturile de orice natură, de care beneficiază, funcționarii de stat, județ și comună

care se vor găsi în serviciul administrației, la punerea în aplicare a legii de față.

București, 7 Mai 1929.

Uniunea Generală a Notarilor din România

(ss) Alexandru Buha
președinte.

(ss) Nicolae Olariu
notar I.

Membrii comisiei de redactare aleși de congres:

(ss) Petru Popoviciu, Peciul-Nou, Timiș-Torontal;

(ss) Ioan Stoica, Cluj;

(ss) Traian D. Mardan, Cetatea-Albă;

(ss) Șerban Constantinescu, Joseni-Buzău;

(ss) Nicolae G. Neagu, Burdujeni-Suceava;

(ss) Gheorghe Colan, Covasna, Treiscaune.

Moțiunea a fost prezentată de o delegațiune numeroasă, conduse de d-l președinte al Uniunea Alex. Buha d-lui Ministru de Interne Vaida-Voevod, care s'a întreținut cu delegațiunea timp îndelungat și a promis, ca va avea în vedere doleanțele și propunerile Corpului notarial, asigurându-l de toate sollicitudinea și concursul său prețios.

Ordonanțe cu caracter administrativ.

Noi, ministru secretar de Stat la Departamentul de Interne.

Luând în examinare raportul prefecturii județului Arad No. 30.590 din 1928 și referatul direcțiunii comunale, înregistrat la Nr. 3.323 din 1929, prin care se arată că unele din taxele ce se pot încasa de notari, potrivit deciziei ministerului cu Nr. 11.080 C din 6 Iunie 1928, publicată în *Monitorul Oficial* Nr. 125 din 10 Iunie 1928, după actele cu caracter particular sunt prea mari, ceea ce a făcut să se primească dese reclamațiuni din partea populației în contra notarilor cari le percep taxe exagerate;

Având în vedere că pentru remedierea acestei stări de lucruri se propune verificarea din nou a taxelor din menționata decizie și fixarea de taxe maximale ca: de 1.500 lei pentru dresarea actelor prevăzute la art. 3, lit. b și g; de lei 2.000 pentru actele dela art. 4 punctele 3 și 4; de 5.000 lei pentru actele dela art. 4, punctul 5, etc.

Luând examinare pe de altă parte petițiunea Uniunii generale a notarilor comunali din România, înregistrată la Nr. 2.880 din 1929, prin care cere a se admite ca notarii din Transilvania să poată percepe pentru manipularea biletelor de adeverire proprietății animalelor, unele taxe după cum urmează: pentru eliberarea unui bilet de vită 2 lei, bani 50; pentru transcrierea unui bilet de vită 1 leu, iar pentru refnoirea lui 50 bani;

Având în vedere referatul serviciului contencios al acestui minister cu Nr. 34.173 din 1929, din care rezultă că notarii din Transilvania au dreptul să perceapă asemenea taxe în baza legilor actualmente în vigoare;

Având în vedere dispozițiunile art. 372 din legea

pentru unificarea legii administrativă, după care notarii cu titlul universitar sau diplomați a școalelor de pregătire administrativă au dreptul să redacteze acte fără caracter juridic în interesul particularilor, primind pentru aceasta o plată anume fixată de Ministerul de Interne pe baza avizului consiliului superior administrativ;

Pentru aceste motive pe baza art. 382 din legea pentru unificarea administrativă și față de avizul consiliului superior administrativ Nr. 319 din 1929.

Decidem:

Art. I. Se modifică deciziunea ministerială cu Nr. 11.080 C. din 6 Iunie 1928, publicată în *Monitorul Oficial* Nr. 125 din 10 Iunie 1928, după cum urmează:

a) La art. III, litera b: „Pentru foile, adică certificate de prețuire“, penultimul aliniat se adaugă cuvintele: „suma totală neputând depăși cifra de 1.500 lei“, modificându-se prin aceasta redacția acestui aliniat astfel: „Dela 10.000 lei în sus pentru fiecare 4.000 lei câte 6 lei, suma totală neputând depăși cifra de lei 1.500“.

Aliniatul ultim se modifică astfel: Pentru foile de prețuire asupra pagubei de câmp se încassează jumătate din taxele prevăzute la acest alin. b, suma totală neputând depăși cifra de 750“.

b) La art. III, litera g: „Pentru inventarierea succesiunilor conform legii art. XVI din 1894, § 37, 38, 48 și 122 din Transilvania și la ordinul judecătorei“, ultimul alineat, se adaugă cuvintele: „suma totală neputând depăși cifra de 1.500 lei“, modificându-se acest aliniat astfel: „Peste această sumă, după fiecare 20.000 începută, încă câte 30 lei, suma totală neputând depăși cifra de 1.500 lei“;

c) La art. IV, punctul 1. „pentru redactarea contractelor încheiate între patroni și muncitori“, alin. e se

vor adăuga cuvintele: „suma totală neputând depăși lei 2.000, oricare ar fi numărul muncitorilor“, modificându-se acest aliniat astfel: Peste acest număr, după fiecare muncitor încă câte 5 lei, suma totală neputând depăși lei 2.000, oricare ar fi numărul muncitorilor“:

d) La art. IV, punctul 3, „pentru contracte de vânzare cumpărare, etc.“, ultimul aliniat, se vor adăuga cuvintele: „suma totală neputând trece de maximum 2.000 lei“, modificându-se acest aliniat astfel: „Peste 4.000 lei de fiecare miie 10 lei, suma totală neputând trece de maximum 2.000 lei“.

Taxele dela acest articol 4, punctul 3, se pot fixa și pe numărul jugărilor cari fac obiect contractului, fără a putea depăși maximum de 2.000 lei;

e) La art. IV, punctul 4, „pentru obligațiuni, etc.“, la alin. f, se vor adăuga cuvintele: „suma totală neputând depăși maximum de 2.000 lei“, modificându-se acest aliniat astfel: „Peste 10.000 lei după fiecare miie de lei începută încă 5 lei suma neputând depăși maximum de 2.000 lei“;

f) La art. IV, punctul 5, „pentru testamente“, alin. e, se vor adăuga cuvintele: „suma totală neputând depăși maximum de 5.000 lei“ modificându-se acest aliniat astfel: „Peste 10.000 lei de fiecare 1.000 lei 10 lei, suma totală neputând depăși maximum de 5.000 lei“;

g) La art. IV, după punctul 17 se va adăuga un nou punct ce va purta Nr. 18, astfel:

18. Pentru manipularea biletelor de adeverirea proprietății animalelor:

a) Pentru eliberarea unui bilet de vită lei 2, bani 50;

b) Pentru transcrierea unui bilet de vită un leu;

c) Pentru reînnoirea unui bilet de vită 50 bani.

Art. II. Direcțiunea comunală este însărcinată cu executarea prezentei decizii.

Dată la 27 Aprilie 1929.

p. *Ministru*, Th. C. Marinescu.

Nr. 9.470 C.

PUBLICAȚIUNI

La notariatul Jupalnic, plasa Orșova, (2 km. depărtare de Orșova) se caută un impiegat vărsat în toate agendele administrative și de impozite, cu salariu lunar de 2500 lei lunar, sau secretar de notar cu salariul prevăzut în buget, plus locuință și vipt.

Reflectanții se vor adresa direct notariatului. Se preferă cei necăsătoriți și cari posed și limba maghiară.

Notar.

CONCURS

La notariatul Pârvova, județul Caraș, plasa Reșița, se caută un scriitor de notar cu practică de 2—3 ani și care se pricepe la încasarea dărilor, încheierea rolurilor de dare și poate lucra singur la încasarea dărilor și să cunoască legea sechestrărilor.

Salariu lunar 3000 lei.

Postul se poate ocupa imediat.

Cererile însoțite de actele prevăzute de lege se vor înainta pe adresa acestui notariat.

Pârvova, la 30 Aprilie 1929.

Notar.

PUBLICAȚIUNE

Notar diplomat cu praxă de 36 ani, vărsat în toate agendele notariale, caută un post de scriitor. Limba română o posedă atât verbal cât și în scris. Postul îl poate ocupa în ziua de 1 sau 15 Mai a. c.

Oferte rog pe adresa d-nului Balogh Andrei proprietar, Ciomafăia, p. u. Borșa, jud. Cluj.

PUBLICAȚIUNE

Primăria comunei Seitin publică concurs pentru ocuparea postului II. de secretar la resortul de dare. Cererile cu actele conform Art. 7, se vor înainta până la data de 30 Maiu 1929 primăriei Seitin.

Salariu 4280 lei lunar și venituri laterale după merit.

Seitin, la 23 Aprilie 1929.

Primăria.

ANUNȚ

Subsemnatul, secretar notarial cu IV. cl. norm. de inv. de stat, în notariatul cercual Săg, doresc a părăsi acest notariat din diferite cauze și motive și voiesc a ocupa un alt post la vre-un notariat imediat după înțelegere.

Sunt în etate de 24 ani, am o practică de 6 ani, de național. română, necăsătorit, conduc singur orice cancelarie notarială.

Rog pe d-nii notari să binevoiască a se adresa, pe lângă comunicarea condițiilor, la Gregoriu Păușan, secr. notarial, Săg, jud. Sălaj.

ANUNȚ

Subsemnatul, Petru Murariu, secretarul comunei Galbeni, plasa Roman-Vodă, jud. Roman, dorind a ocupa postul de secretar în ori ce comună din județele Banatului, rog pe d-nii notari, unde se află postul vacant a o comunica pe adresa de mai sus.

Posed diploma de notar. Dat examen la prefectura Roman.

